

ПАГОНЯ

РЭГІЯНАЛЬНЫ АГЛЯД: ГОРАДНЯ — БЕЛАСТОК — ВІЛЬНЯ

ЗАСНАВАНА Ў 1920 Г.

№ 6 (20) *26 сакавіка — 1 красавіка 1993 г.* *Кошт 3 рублі*

ВІНШУЕМ З ДНЁМ НЕЗАЛЕЖНАСЬЦІ

Грамата да беларускага народу

Браты-беларусы, працоўны народ Беларусі, работнікі й сяляне-земляробы, беларусы-ваякі, усе, каму дарагая воля і рэвалюцыя, усе, у якім гарыць і б ´еццa сэрца за правы й волю беларускага народу.

Грамадзяне ўсіх нашых народаў, якія жывуць на нашай зямельцы.

Прыйшоў момант, якога ні ведае гісторыя нашае многапакутнае зямлі. Воляй рэвалюцыі мы пастаўлены перад патрэбай сабраць усе жывыя сілы нашае Бацькаўшчыны дзеля абароны і ўтрыманьня нашых вольнасьцяў, здабытых крывёй мільёнаў сыноў пакрыўджанай, бяздольнай Беларусі.

У гэтыя дні належыць паказаць сапраўды, што злучаная пакутай беларуская рэвалюцыйная дэмакратыя ні дапусьціць, каб віхор бязладу згубіў нашую сьвятую нацыянальную справу абароны вольнасьцяў і правоў Беларускага Народу.

Браты-беларусы, працоўны народ, сыны зямлі й абаронцы вольнасьцяў Бацькаўшчыны. Злучыцеся ў адну згодную сям ´ю каля Вялікай Беларускай Рады, адкідаючы ад сябе сеючыя нізгоду паклічы і будзьце асцярожнымі ў сваіх дзеях. Толькі парадак і згоднасьць паміж усімі паможа нам утрымаць спакой у нашым краі, а еднасьць з войскам падыме дух і злучыць увесь народ.

Браты-беларусы. Вялікая Беларуская Рада, апіраючыся на Цэнтральную Вайсковую Раду, Беларускі Спаўняючы Камітэт Заходняга Фронту, на ўсе беларускія арганізацыі, верыць у сілу і мудрасьць беларускага народу, у руках каторага вялікая будучыня Вольнай Беларусі, воля, зямля і згода.

Вялікая Беларуская Рада.
Часовая Цэнтральная Беларуская Вайсковая Рада.
Беларускі Спаўняючы Камітэт Заходняга Фронту.
Беларуская Сацыялістычная Грамада.
Беларуская Народная Партыя Сацыялістаў.
Менск-Беларускі.
27 кастрычніка 1917 году.

Пастанова Першага Усебеларускага Кангрэсу аб самавызначэньні і аб часовай краёвай уладзе

Усебеларускі Зьезд у колькасці звыш тысячы чалавекаў, прадстаўленых сялянствам, жаўнерамі, работнікамі і ўсімі дэмакратычнымі арганізацыямі цэлага краю, абмеркаваўшы цяжкі стан усяе Расейскае Дэмакратычнае Фэдэрацыйнае Рэспублікі й асабліва крытычны мамэнт для Беларусі, прызнаў за канечнае:

1. Замацоўваючы сваё права на самавызначэньне, абвешчанае расейскай рэвалюцыяй, і зацьвярджаючы рэспубліканскі дэмакратычны лад у межах Беларускай Зямлі, для ўратаваньня роднага краю й захаваньня яго ад падзелу, 1-шы Усебеларускі Кангрэс пастанаўляе безадкладна ўтварыць з свайго складу ворган краёвае ўлады, які часова становіцца на чале кіраўніцтва краем, уваходзячы ў зносіны з цэнтральнай уладай.

• У пракуратуры

Антыбеларускія ўлёткі

Мы ўжо паведамлялі аб тым, што гарадзкія ўлады зьвярнуліся да абодвух пракурораў Горадні наконт магчымасьці распачаць крымінальную справу на падставе Палажэньня аб Дзяржаўным сьцягу Рэспублікі Беларусь супраць асобаў, якія распаўсюджваюць улёткі «Еще раз о флаге». 23 сакавіка мы даведаліся ў пракуратуры Ленінскага раёна аб тым, што па гэтай справе цяпер праводзіцца праверка. Аб выніках яе мы абавязкова паведамім.

(спадар).

73 гады «Пагоні»

Летась, дакладна год назад, 25 сакавіка ў Гарадзенскай вабласной друкарні быў адбіты першы нумар аднооўленай газэты «Пагоня». Выразна памятаю той момант, калі з-пад барабанаў друкарскай машыны выляцеў самы першы, яшчэ пробны паасобнік, а праз некалькі хвілін і ўвесь 2-тысячны тыраж. Падобныя падзеі робяцца ў жыцьці самымі важнымі.

Мінуў год, нашае выданьне набірае моцы, з красавіка стане штотыднёвым. А на наступнае паўгоддзе «Пагоню» можна будзе выпісаць па ўсёй Беларусі. Як вы ўжо заўважылі, мы акрэсьлілі абсягі газэты як — рэгіянальны агляд. Ня важна, што гэтыя тры гарады сёньня ў розных дзяржавах. На працягу стагоддзяў край жыў супольным жыцьцём, спачатку ў межах Вялікага Княства Літоўскага, а потым у складзе Рэчы Паспалітай, Беларусы заўсёды жылі тутака па-суседзку і па-сваяцку з палякамі ды летувісамі. Так павінна быць і цяпер. А мы будзьма паведамляць аб жытцы землякоў-беларусаў на Беласточчыне й Віленшчыне, а таксама шырэй — пра падзеі ў Польшчы й Летуве.

Вельмі даўно, у 1920 годзе газэта «Пагоня» выходзіла за 160 кіламэтраў адсюль, у Коўні. Паведамляла аб нашых беларускіх справах, аб міжнародных падзеях, друкавала зьвесткі пра вайну на Беларусі, пра Слуцкае паўстаньне супраць бальшавікоў. Мы адчуваем сябе прадаўжальнікамі справы той колішняй «Пагоні».

Цікавая рэч жыцьцё асобы, краіны, чалавецтва. Цікавыя паняцьці «сапраўдных каштоўнасьцяў», «гістарычнай справядлівасьці»... Колькі не рабілі зьдзеку з усяго беларускага, ня хлусілі, ня ганілі, не забаранялі, не заганялі ў рэзэрвацыю рэшткі беларушчыны, дазволеныя афіцыйна, працэджаныя цераз ідэялягічную цэнзуру, але ўсяму праўдзіваму заўжды наканавана адрадзіцца. Жыве сёньня Беларусь, жывуць яе дарагія сымболі, жыве адзіная ў Горадні беларуская газэта «Пагоня».

Адно непакоіць, што няма пэўнасьці ў заўтрашнім дні. Наша газэта будзе існаваць, калі будзе існаваць наша дзяржава... Люксембургская дзяржаўнасьць не залежыць ад змаганьня за ўладу ў суседніх Францыі або Нямеччыне. У нас з гэтым інакш. Мы з трывогай прыглядаемся да падзей ва ўсходняга суседа. Яму таксама хочацца ў Эўропу... пратаптаць дарогу па нас або зноў замкнуць у сваёй вязьніцы. Экспарт справа някепская, калі экспартуюць «Рэно» і кока-колу, а не рэвалюцыі, тэрор і голад. Варвары заўсёды пачыналі свой шлях з Усходу, потым атабарваліся ў Эўропе й рабіліся, дапусьцім, немцамі. Крывічы прыйшлі сюды з Захаду, колішняя эўрапэйскасьць шкодзіць ім дагэтуль... Але ня варта забывацца, што надзея гіне апошняй. Мару, каб да наступных сваіх угодкаў «Пагоня» абавязкова павялічыла тыраж і кола сваіх чытачоў.

Рэдактар.
25 сакавіка 1993 г.

• Палітычная сцэна

Алег Трусаў: Ніколі не паважаюць тых, хто баіцца

12 сакавіка ў Горадні адбылася сустрэча грамадзкасьці са старшынём Беларускай Сацыял-Дэмакратычнай Грамады народным дэпутатам Беларусі сп. А. Трусавым і народным дэпутатам Беларусі спн. Г. Сямдзянавай. У сустрэчы браў удзел таксама кіраўнік справамі БСДГ сп. М. Кійка. Спадар Трусаў меў нядоўгую прамову аб палітычным становішчы ў краіне, сьцісла зьмест якой зьмяшчайма ніжэй.

... Паводле амэрыканскага часопіса «Тайм» летась Беларусь з Латвіяй па ўзроўні дабрабыту сярод былых савецкіх рэспублік апынуліся першымі. Аднак калі ў Латвіі напоўніцу адбываюцца рэформы гаспадаркі, дык у нас існуе глыбокі крызіс улады і пагаршаецца стан эканомікі. Рэч у тым, што людзі, якія намі кіруюць, дагэтуль не усьвядомілі: ужо паўтары гады яны ўрадуюць у незалежнай краіне. Яны ўпарта адмаўляюць нашу дзяржаўнасьць, называюць краіну па-старому рэспублікай або зьняважліва — абрэвіятурай РБ. У любым райсавеце Ленін, старыя шыльды і партрэты, а таксама сядзяць тыя ж самыя людзі.

Сёлета вырашаецца лёс беларускай дзяржавы. Калі яна захаваецца да канца года, дык, мабыць, замацуецца і будзе існаваць. Лёс Эўропы будзе вызначацца ў Кіеве і Менску. У нас, аднак, існуе моцная «пятая» калёна. 142 дэпутаты ВС галасавалі за ўключэньне ў павестку сэсіі пытаньня аб канфэдэрацыі або фэдэрацыі з Ра-

(Працяг на 2 стар.)

Палітыка. Грамадзтва

ЭЛІТА БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫІ

Беларуская Народная Рэспубліка стваралася намаганьнямі людзей, здольнымі на вялікую духоўную самаададдачу дзеля нацыянальнага адраджэньня Бацькаўшчыны. Кіраўнікі БНР, члены яе ураду складаліся з патрыятычна настроенай, пераважна маладой, інтэлігенцыі, якая рыхтавалася служыць свайму народу на ніве навукі, культуры, народнай гаспадаркі. Вырасла тады цэлае сузор'е талентаў — пісьменьнікі, пэдагогі, юрысты, навукоўцы, аграномы... Але час паклікаў іх на гістарычную арэну, паклікаў для тэрміновых і мужных грамадзкіх спраў. І яны сталі палітыкамі, дыпламатамі, вайскоўцамі. Арганізоўваць незалежную дзяржаву ім давялося цаною свае высокае нацыянальнае сьвядомасьці. У іх не было вопыту і ім трэба было сьпяшацца. Тым ня менш, яны выдатна выканалі свой грамадзянскі доўг перад народам, справіліся з усімі практычнымі задачамі і стварылі заканадаўчую базу і дзяржаўны апарат на ўзроўні лепшых эўрапэйскіх узораў і ня іх віна, што суседзі БНР, у першую чаргу, Савецкая Расея, Германія і Польшча, зрабілі ўсё, каб не дапусьціць існаваньня незалежнай Беларусі.

Яны ж, апосталы нацыянальнага адраджэньня, аддалі справе ўтварэньня БНР свае веды, энэргію, здольнасьці. Людзі высокага інтэлекту, вялікай эрудыцыі, па-сапраўднаму адукаваныя, выхаваныя ў духу беларускіх народных і шляхецкіх традыцый, яны паслужылі Беларусі ў імя яе самае высакароднае ідэі.

Вось зьвесткі аб некаторых з іх.

Антон ЛУЦКЕВІЧ, прэм'ер-міністр і міністр замежных спраў ва ўрадзе БНР. Скончыў два унівэрсітэты — Пецярбургскі (прыродазнаўчы факультэт) і Дэрпцкі (юрыдычны факультэт). Адзін з лідэраў Беларускай Сацыялістычнай Грамады і выдаўцоў «Нашай Нівы». Літаратуразнавец, пэдагог, гісторык, публіцыст, аўтар многіх кніг. Першы перакладчык на сучасную беларускую мову Эвангельля.

Вацлаў ІВАНОЎСКІ, міністар асьветы. Адзін са стваральнікаў Беларускай Сацыялістычнай Грамады. Арганізатар беларускага друку. Выпускнік Пецярбургскага тэхналагічнага інстытута, доктар хіміі.

Тамаш ГРЫБ, міністр унутраных спраў. Адзін з лідэраў партыі беларускіх эсэраў. Вучыўся ў Пецярбургскім псіханэўралагічным інстытуце. Пазьней скончыў Карлаў унівэрсітэт у Празе са ступеньню доктара філасофіі.

Аркадзь СМОЛІЧ, віцэ-прэм'ер Рады БНР, міністр асьветы, затым — земляробства. Скончыў Аляксандраўскі інстытут сельскай гаспадаркі і лесаводства (Пулавы, Польшча). Пазьней — загадчык кафэдры гэаграфіі ў Беларускім дзяржаўным унівэрсітэце, прафэсар. Аўтар падручніка «Гэаграфія Беларусі», які пяць разоў перавыдаваўся.

Аляксандр ЦЬВІКЕВІЧ, міністр юстыцыі, затым — замежных спраў. Скончыў юрыдычны факультэт Пецярбургскага унівэрсітэта. Вядомы беларускі гісторык, пазьней — прафэсар Беларускага дзяржаўнага унівэрсітэта, супрацоўнік Беларускай акадэміі навук.

Вацлаў ЛАСТОЎСКІ, прэм'ер-міністр ураду БНР. Выдатны беларускі гісторык, пісьменьнік, публіцыст, дасьледчык беларускай культуры, пазьней — акадэмік Беларускай акадэміі навук.

Палута БАДУНОВА, міністр сацыяльнай апекі. Адзін з лідэраў партыі беларускіх эсэраў. Скончыла Вышэйшыя гісторыка-літаратурныя курсы ў Пецярбургу, пэдагог. Арыштоўвалася за беларускую дзейнасьць расейскімі, савецкімі, польскімі, чэшскімі ўладамі.

Янка СЕРАДА, першы прэзідэнт Рады БНР. Пазьней — дацэнт Горацкай сельскагаспадарчай акадэміі.

Язэп ЛЕСІК, прэзідэнт Рады БНР. Пазьней — выдатны беларускі мовазнавец, пісьменьнік, пэдагог, аўтар школьных падручнікаў па беларускай мове, акадэмік Беларускай акадэміі навук.

Сымон РАК-МІХАЙЛОЎСКІ, намесьнік старшыні Беларускай вайсковай камісіі, член Прэзідыуму Рады БНР. Скончыў пэдагагічны інстытут у Феадосіі. Настаўнік, арганізатар беларускага школьніцтва. Пазьней — пасол сойма Польшчы.

Фёдар ВЕРНІКОЎСКІ, міністр гандлю і прамысловасьці. Скончыў Пецярбургскі тэхналагічны інстытут, Пецярбургскія курсы сельскай гаспадаркі, садоўніцтва і агародніцтва.

Канстанцін ЕЗАВІТАЎ, першы ваенны міністр беларускага ўраду. Скончыў Віцебскі настаўніцкі інстытут, Паўлаўскае ваеннае вучылішча ў Петраградзе. Пазьней — гэнэрал-маёр. У міжваенны час — дзеяч беларускай школы ў Латвіі.

Андрэй ЯКУБЕЦКІ, член Беларускай вайсковай камісіі. Скончыў Сьвіслацкую настаўніцкую семінарыю і Аляксандраўскае ваеннае вучылішча, маёр. У міжваенны час — арганізатар беларускіх школ у Летуве і Латвіі.

Павел ТРАМПОВІЧ, консул БНР на Украіне, скончыў мэдыцынскі інстытут у Кіеве. Пазьней — загадчык кафэдры на мэдыцынскім факультэце Беларускага дзяржаўнага унівэрсітэта, прафэсар.

Сьцяпан НЕКРАШЭВІЧ, консул БНР у Адэсе. Скончыў Віленскі настаўніцкі інстытут. Пазьней — выдатны беларускі мовазнавец, акадэмік Беларускай акадэміі навук, яе віцэ-прэзідэнт.

Лявон ЗАЯЦ, дзяржаўны сакратар ураду БНР, прадстаўнік ураду БНР у Германіі. Скончыў юрыдычны факультэт Пецярбургскага унівэрсітэта.

Постаці гэтых людзей не схавала заслона часу, нягледзячы на старанныя высілкі таталітарна-камуністычнага рэжыму, ахвяраю якога сталі амаль усе з іх. Яны застаюцца ў нашай гісторыі і культуры як носьбіты патрыятычнага гонару, дзяржаўнай волі, духоўнасьці беларускага народа.

А. ПЯТКЕВІЧ,
прафэсар Гарадзенскага унівэрсітэта імя Я. Купалы.

● *Пошта*

Ня трэба скажаць праўду

Сумленнае грамадзтва, ухваляючы незалежнасьць нашай дзяржавы, актыўна рыхтавалася да сьвяткаваньня ўрачыстага дня — 25 сакавіка. Праглядаючы перыёдыку, усьведамляеш, што ёсьць тыя, каму выгодна абылгаць гэтую сьветлую падзею.

«Народная газэта» за 12 сакавіка 1993 г., даючы заяву БСДГ да маючых адбыцца ўгодкаў, быццам бы зьнячэўку памясьціла нататку пад назвай «25 сакавіка — чыё гэта сьвята?» Аўтар напісанага сьцьвярджае, што дэструктыўныя сілы намагаюцца ўцягнуць суайчыньнікаў ва ўшанаваньне гэтак званай БНР.

Усе падобныя допісы складзены прыкладна адной рукой, бо калі ўважліва чытаеш артыкул загадчыка аддзела «Зьвязды» А. Мясьнікова «Слова да чытача», разумееш, што тыя, каму незалежнасьць недаспадобы, спрабуюць увесьці людзей ў зман. Палохаючы іх «вопытам» краін Балтыі і Балканаў. Менавіта ў гэты, горшы бок, і хільнуў у сваім допісе кладку спадар Мясьнікоў.

Чаму сьвяткаваньне угодкаў БНР на думку гэтых людзей павінна на Беларусі выклікаць грамадзянскую вайну? Мне падаецца, што гэтыя людзі хворыя на «Імпэрскі сіндром». Як тлумачэньне маёй дагадкі — артыкул А. Осіпавай у гэтай жа газэце, у якім яна сцьвярджае, што ёй усё «трын-трава», хутчэй бы вярнуўся Сталін ці хто-небудзь іншы, але менавіта з такімі поглядамі й падыходам.

Алесь БАШКО.

● *Палітычная сцэна*

Алег Трусаў: Ніколі не паважаюць тых, хто баіцца

сеяй. Сродкі інфармацыі ўчынілі істэрычную кампанію на тэму «Без Расеі мы загінем...» Чалавеку з цьвярозым розумам, аднак, зразумела, што як толькі нас далучаць да Расеі, мы станем жыць так, як жывуць беларусы Смаленшчыны і Пскоўшчыны.

Не Расея выгадна Беларусі, а наадварот. Як бы не ўзьнімалася цана на паліва, яно заўсёды было б для нас таньней, чым для суседняй Летувы, калі мы будзьма браць плату за транзіт расейскага газа і нафты праз Беларусь у Заходнюю Эўропу. Гэтак робіцца ў любой нармальнай краіне. Адносна Расеі мы павінны праводзіць звычайную эўрапэйскую палітыку, г. зн. размову на роўных, як тое робяць тыя ж балтыйскія дзяржавы, з якімі Расея мусіць лічыцца. Латвія і Эстонія нават патрабуюць ад усходняга суседа вяртаньня сваіх тэрыторый. А мы ўсё баімся заявіць пра свае правы, некага пакрыўдзіць і робім сабе тым самым шкоду на многа дзясяткаў мільярдаў рублёў. Але даўно вядома, што ніколі не паважаюць тых, хто баіцца.

Палітычная сітуацыя сёньня па сваёй складанасьці нагадвае 1918 год. Узьнімаюць голаў бальшавікі, зьневажаюць усё беларускае. Каб тады засталася на эўрапэйскай мапе БНР, не давялося б дзяліць Беларусь паміж сабой Расеі і Польшчы, не дасталося б па ладным кавалку Летуве й Латвіі. А магчыма, не было б і Другой Сусьветнай вайны, бо Сталіну з Гітлерам не было чаго дзяліць. Вось чаму мы павінны найшырэй адзначыць 75-я ўгодкі абвяшчэньня незалежнасьці Беларускай Народнай Рэспублікі.

Мы ведаем, як цяжка давалася незалежнасьць ірландцам або балгарам, як ніяк не дамогуцца яе курды. Мы атрымалі выдатны шанц, можа нават найлепшы за 1000 год, пабудаваць сваю дзяржаву. У Віскулях у Белавежскай пушчы ўпершыню Беларусь не дзялілі, без вайны і паўстаньняў яна атрымала незалежнасьць. Неабходна замацаваць яе і стаць эўрапэйскай дзяржавай.

●

А. Трусаў адказаў на пытаньні, якія цікавілі прысутных.

Ён лічыць, што нам непатрэбны вялікія колькасна (болей, чым у трох Балтыйскіх краін разам) пагранвойскі й сотні кіламэтраў калючага дроту, якім нас аддзялілі ад Польшчы. Ахоўваць мяжу трэба добрымі законамі, уласнай валютай і мытнямі, а не калючым дротам, аўчаркамі і танкамі.

Дарэчы, валюту беларускую ўжо надрукавалі.

Адносна Дзяржаўнаму гімну. Калі паўтары гады назад Вярхоўны Савет са страху не зацьвердзіў яго разам з гербам і сьцягам, дык наўрад ці можна спадзявацца гэтага цяпер. Асабіста ён пакінуў бы ў конкурсным сьпісе «Палянэз», «Мы выйдзем шчыльнымі радамі» і «Пагоню». «Магутны Божа» — прыгожы гімн, але сакральны. Самому сп. Трусаву найбольш даспадобы «Палянэз», словы да якога ўжо існуюць.

Аб грашовай кампэнсацыі асобам, якіх вывозілі ў вайну на працы ў Нямеччыну. Нямецкі ўрад вырашыў выдзяліць на гэтыя мэты 1 мільярд марак (на працягу 3-х гадоў). Аднак пацярпелыя краіны — Расея, Украіна і Беларусь пакуль ня могуць паміж сабой дамовіцца як дзяліць гэтыя грошы. Мы прапануем параўнаму... Украінцы нібыта згадзіліся, але пры ўмове, што нам давядзецца са сваёй часткі заплаціць Балтыйскім краінам і Малдове, калі тыя заявяць аб сваіх правах», «Старэйшы брат» аднак пакуль маўчыць.

Наша краіна мае слабую энэргэтыку, але нам неразумна адмаўляць будаўніцтва атамных станцый, бо побач беларускіх межаў існуюць 4 АЭС: Ігналінская, Смаленская, Чарнобыльская і Ровенская. Першая з іх, прыкладам, вельмі шкодзіць нам, але пры гэтым мы павінны летувісам за электрычнасьць 3 млрд. рублёў. Іншая рэч, што набываць трэба бясьпечныя тэхналёгіі АЭС — швэдзкую, францускую або якую іншую.

Пра беларускія пашпарты. Патрабаваньні апазіцыі нібыта ўлічаны і афармленьне пашпартоў будзе збольшага беларуска-ангельскім. Графы «нацыянальнасьць» таксама быццам бы ня будзе. Ня трэба бачыць у гэтым трагеды, бо «пашпартныя» беларусы — зьява небясьпечныя, бо менавіты яны патрабуюць «не насаждайте нам белорусский язык!».

(абс).

Каляндар з мапай

За месяц да выдатнай даты ў гарадзенскіх кнігарнях на вул. Савецкай і вул. Блк паявіліся насьценныя календары з надпісам «75 гадоў абвяшчэньня Беларускай Народнай Рэспублікі». Зьверху зьмешчаны выявы дзвюх паштовак 1918 года: з гербамі беларускіх ваяводзтваў і нацыянальным сьцягам. Асноўную частку займае вядомая мапа этнаграфічна беларускіх земляў, уключна з Беласточчынай, Віленшчынай, Смаленшчынай і г. д. Цікава, што гэта факсімільны адбітак старой мапы, друк якой быў дазволены польскай вайсковай цэнзурай у Вільні 27 верасьня 1919 года. Зьнізу зьмешчаны каляндар на сёлета.

Памяткавы каляндар выпушчаны выдавецтвам «Полымя», аддрукаваны на Менскай фабрыцы каляровага друку. Тыраж 10 тысяч паасобнікаў, кошт 15 рублёў.

(спадар).

Палітыка. Грамадзтва

● Улада і грамадзтва

Бязпраўныя Саветы

За апошнія гады адбыліся, без сумненьня, істотныя зьмены ў палітычным жыцьці Беларусі — абвешчаны сувэрэнітэт, КПБ «адлучана» ад улады ды г. д. Але ці не кожны з нас задае сабе пытаньне, чаму пасьля ўсплеску палітычнай актыўнасьці, зьвязанай з выбарамі ўвёсну 1990 года, наступіла апатыя ды расчараваньне як выбаршчыкаў, так і прадстаўнікоў новага дэпутацкага корпусу? Праблема, напэўна, у тым, што многія дэпутаты, актывісты дэмакратычных партый не зразумелі галоўнага — не зьмяніўшы прававую базу, сістэмы й функцыі заканадаўчай, выканаўчай ды судовай уладаў, простай зьменай «бывших» на дэмакратаў нельга зрушыць працэс рэформ у эканоміцы.

Любыя рэформы павінны мець канстытуцыйнае забесьпячэньне, але, назіраючы дзейні Вярхоўнага Савету ў гэтым накірунку, няцяжка адзначыць іх безсістэмны, непасьлядоўны характар. Хто можа адказаць, ці была прапанавана Вярхоўным Саветам за 3 гады сваім выбаршчыкам сістэма зразумелых і прывабных арыенціраў? Не. Таму што такімі арыенцірамі павінны быць асновы дэмакратычнага, канстытуцыйнага ладу, падмуркам якога зьяўляецца мясцовая дэмакратыя. Чаму існаваньню такога інстытута надаецца вялізарная роля ў адбудове посткамуністычнага грамадзтва на шляху да прававой дзяржавы? Законы прымаюцца вышэйшымі органамі ўлады з тым, каб былі практычна рэалізаваны на ўсёй тэрыторыі дзяржавы. Зразумела, калі гэтыя нарматыўныя акты не запрацуюць на мясцовым узроўні, ня будзе механізму іх ажыцьцяўленьня, эфектыўнасьць такіх законаў будзе роўная нулю. Таму праблему рэформы сістэмы мясцовых органаў улады трэба вызначыць як адну з самых актуальных.

Абвясьціўшы сувэрэнітэт Беларусі, мы, такім чынам, юрыдычна як бы адмовіліся ад былой сістэмы дзяржаўнасьці, але фактычна жывём у структуры бальшавіцкіх Саветаў. Гэта значыць, што мэтады кіраўніцтва, сістэма функцыянаваньня ўсіх сфэраў грамадзкага жыцьця засталіся ранейшымі. Бязпраўныя Саветы зьяўляюцца сур´ёзным тормазам на шляхах сацыяльна-эканамічнага, палітычнага, нацыянальнага разьвіцьця Беларусі. Неэфектыўнасьць існуючай сістэмы мясцовай улады відавочна, і гэтая выснова абгрунтоўваецца тым, што:

Сістэма Саветаў па-ранейшаму мае ідэялагічны характар, прызначана для выкананьня палітычных функцый цэнтральных органаў.

Мясцовая ўлада трымалася на дыктаце дзяржаўнай партыі — КПБ. Гэтай ролі КПБ зараз пазбаўлена, але структуры, сувязі, кадры засталіся ранейшыя.

Адсутнічае разьмежаваньне кампэтэнцыі паміж Саветамі розных узроўняў, паміж імі і іх выканаўчымі органамі.

Калектыўная безадказнасьць выканкамаў і Саветаў.

Адсутнасьць крыніц фарміраваньня бюджэту.

Сучасны адміністрацыйна-тэрытарыяльны падзел вядзе да незбалансаванага эканамічнага разьвіцьця рэгіёнаў. Рэформы неабходны па прычынах, перш за ўсё, палітычнага характару, бо ўдзел насельніцтва ў кіраваньні мясцовымі справамі зьяўляецца ўмовай існаваньня дэмакратыі. Па сутнасьці, рэформа — гэта зьліквідаваньне некалькіх вабласьцей, манаполіі дзяржавы.

Гэтую манаполію можна парушыць, перадаўшы мясцовыя грамадзкія справы ў рукі органаў самакіраваньня. Манаполія ў вобласьці дзяржаўнай уласнасьці, якая можа быць парушана шляхам камуналізацыі маёмасьці. Галоўнае палажэньне, якое павінна быць замацавана ў Канстытуцыі — падзел дзяржаўнага кіраваньня й мясцовага самакіраваньня, дакладны падзел іх кампэтэнцыі.

Але відавочна, што існуючы склад Вярхоўнага Савета не зьбіраецца прымаць законы, якія б падрывалі манаполію на ўладу. Таму па-ранейшаму асноўным пытаньнем застаецца падрыхтоўка дэмакратычных колаў да новых выбараў у Вярхоўны Савет. Толькі пасьля гэтага можна спадзявацца на тое, што на Беларусі пачнецца рэальны працэс карэнных зьмяненьняў, пераход на агульнапрынятыя ў разьвітых краінах муніцыпальныя прынцыпы дзейнасьці мясцовых органаў улады — падмурка любой дэмакратычнай дзяржавы.

А. ПУЧАГОЎ,
Беларускі Фонд падтрымкі дэмакратычных рэформаў.

3 красавіка ў 10 гадзін у памяшканьні Гарадзенскага лялечнага тэатра адбудзецца канфэрэнцыя «Фінансава-эканамічныя асновы самакіраваньня», якую праводзяць Беларускі фонд падтрымкі дэмакратычных рэформ імя Л. Сапегі і фонд «Сорас — Беларусь». Запрашаем прыняць удзел у працы канфэрэнцыі дэпутатаў усіх узроўняў, прадстаўнікоў дэмакратычных партый, навукоўцаў, журналістаў і ўсіх ахвотных.

Гарадзенская філія Фонду імя Л. Сапегі.

Беларускія рэзэрвы Вільні

У нашай гуманітарнай традыцыі прынята лічыць, што з усіх нацыянальных групаў, якія засяляюць Вільню й Віленшчыну, карэнныя толькі беларусы й летувісы. Усе астатнія — палякі, яўрэі, расейцы ды іншыя, менш колькасныя групы, прыйшлі сюды пазьней, ці ў выгнаньне, ці разам з захопамі й калянізацыяй гэтага краю. Але беларусы на Віленшчыне сёньня адзіная нацыянальная група, якая няўхільна зьмяншаецца. Прычыны гэтага — вынішчэньне ўсёй беларускай інтэлігенцыі ў сталінскія часы, пасьляваенная палітыка адчужэньня Віленшчыны ад Беларусі. А найбольш істотная сёньня прычына — поўная няўвага кіраўніцтва РБ да тутэйшага беларускага насельніцтва, фактычнае непрызнаньне яго за сваё і недасьведчанасьць ва ўсёй гэтай праблематыцы. Адбываюцца сустрэчы на вышэйшым узроўні, прымаюцца дэкларацыі пра эканамічнае ды іншае супрацоўніцтвы, падпісваецца міждзяржаўная дамова, але нідзе ў гэтых дакумэнтах ані словам ня згадваецца 60-тысячнае беларускае насельніцтва Летувы.

Зусім нядаўна Летува скончыла будаўніцтва культурнага комплексу для летувіскіх вёсак на тэрыторыі Беларусі. На гэтую справу пайшлі бюджэтныя сродкі краіны. А днямі ўрад Летувы прыняў пастанову выдзяліць у 1993 г. 145 млн. талёнаў на будаўніцтва такога цэнтру ў Сейнах — для летувісаў у Польшчы. Зусім ня кепска пачуваюць сябе летувіскія школы на Беларусі, у Польшчы. Ёсьць сродкі і ёсьць кадры. Настаўнікам-літуаністам, якія працуюць на Віленшчыне, дзе працэнт летувіскага насельніцтва зусім малы, а мясцовае сельскае жыхарства гаворыць па-беларуску, даплочваюць да заробку і ўрад, і амэрыканская летувіская эміграцыя, якая літуанізацыю Віленшчыны разглядае як найпершую задачу.

Статыстыка польскіх укладаньняў у Віленшчыну выглядае яшчэ больш грандыёзна. Гэта многія мільёны злотых з дзяржаўнага бюджэту Польшчы і яшчэ большыя сродкі—ад Палёніі, якія йдуць на шчодрае фінансаваньне школаў, друку, польскай радыёстанцыі і г. д. Польскія арганізацыі Віленшчыны сыцеюць, ствараюць багатыя прэстыжныя ўстановы культуры, на якія з зайздрасьцю пазіраюць гарапашнікі-беларусы. Зрэшты, ня толькі пазіраюць. Многія йдуць на тое, каб перарабіцца на палякаў. Бо, па-першае, ня так цяжка, як на летувісаў, а па-другое, пэрспэктыўна. Але перарабляюцца й на летувісаў таксама. Гэтак ідзе літуанізацыя й палянізацыя віленскіх беларусаў. Але было б глупствам абвінавачваць у гэтым улады Летувы й Польшчы. Яны проста думаюць пра сваіх. Больш таго, усё, што сёньня маюць віленскія беларусы (нейкія памяшканьні для зборак, кафэдру ў пэдагагічным унівэрсітэце, тэле-й радыёперадачы й г. д.), яны маюць дзякуючы маральнай і матэрыяльнай падтрымцы Летувы.

Зразумела, што такой падтрымкі недастаткова. І беларусы, якія ня хочуць або ня могуць асіміляваცца ці ня вераць, што здолеюць існаваць тут як беларусы,— выязджаюць. Летась, калі ў Летуву з Беларусі прыехала 744 чалавекі (у 1991-м — удвая больш), з якіх уласна беларусаў — толькі 417, дык выехала на Беларусь 6206 (у 1991-м — 4072), беларусаў 3475. Агульная карціна нацыянальных групаў у цяперашняй Летуве выглядае так: з усіх 3751 тыс. чалавек 3016 тыс.— летувісы, 326 тыс.— расейцы (8,7%), 263 тыс.— палякі (7,1%) 59 тыс. беларусаў, 40 тыс. украінцаў, каля 7 тыс. яўрэяў.

Такім чынам, працэс страты Вільні для Беларусі, які быў запушчаны ў савецкія часы, працягваецца. І, як бачым, не летувіскі бок выступае ягоным ініцыятарам. Аніводнага ў афіцыйным парадку прысланага спэцыяліста, ані капейкі ўкладаньняў, ані каліва разуменьня важнасьці гэтага рэгіёну для станаўленьня незалежнае Беларусі... Вось рыкнуць: аддавай Вільню! — у Менску могуць. Ніяк не разумеючы, што адабраць — гэта яшчэ ня значыць прысвоіць. І наадварот. Гэты горад са шматнацыянальнай традыцыяй бясконца страціць, страціўшы хоць аднаго ўдзельніка свайго культурнага жыцьця. Быццам прадчуваючы гэта, ён каторы раз пасьля поўнага, здавалася, вынішчэньня знаходзіць у сабе самім нейкія беларускія рэзэрвы. Вельмі ўжо слабыя і, магчыма, апошнія.

Алесь ПАШНЯКОЎ.

● Сустрэчы

Такі блізкі ... Ізраіль

Цяжка пісаць пра яўрэяў. Асабліва калі пра іх столькі ўсякага напісана. У навуковай літаратуры і папулярных зборніках накшталт сумнавядомага «Дары данайцаў» давалі «прыкурыць» сусьветным сіяністам, махровым «жыдамасонам», змоўшчыкам і крывасмокам-крывахлёбам. Хіба што і гэты чалавек, пра якога пойдзе гаворка, да нядаўняга часу афіцыйнай прапагандай залічваўся ў шэраг небясьпечных агентаў Сіёну...

У памяшканьні Гарадзенскага тэатра лялек адбылася сустрэча мясцовага яўрэйскага насельніцтва з намесьнікам міністра абсорбцыі Ізраіля. Трэба сказаць, што асоба такога рангу зьявілася ў нашым горадзе ўпершыню, але, на дзіва, народу ў зале было толькі ў партэры... Можа, інфармацыя спрацавала дрэнна... Дасьціпны, гаваркі нам. міністра, седзячы на сцэне, распавядаў прысутным пра ўмовы жыцьця ў Ізраілі, пра тое, хто колькі атрымае, калі прыедзе туды, шэкеляў дапамогі, пэнсіі і г. д. Мы з прыяцелем Леанідам Гезойнар, седзячы на балконе, адчувалі, як заварушыліся ў людзей унізе мазгі, і пачалася няхітрая арыфметыка: шэкель да шэкеля-два шэкелі. Людзі падабрэлі, распрэнжыліся, атмасфэра ў зале квітнела дый пахла ажно да недарэчнага пытаньня аднаго грамадзяніна: колькі ў Ізраілі каштуе кватэра? Спадар Машэ адказаў: адзін квадратны мэтр жыльлёвай плошчы каштуе тысячу даляраў (!), у іншых месцах — дзьве тысячы (!!), а ў некаторых — 500 даляраў (!!!). Каментарый, як кажуць, непатрэбны...

І ўвогуле, трэ адзначыць, што пытаньні былі падобныя адно да другога, як курыныя яйкі: ці можна прыехаць у Ізраіль сваім самаходам? Якія ільготы належацца тым, хто быў у эвакуацыі? Якімі ільготамі карыстаюцца ў Ізраілі вэтэраны вайны? Ці можа атрымаць ў Ізраілі працу кандыдат тэхнічных навук шасьцідзесяцігадовага ўзросту? Што тычыцца адказу на першае і апошняе пытаньні: так, але кандыдат навук павінен абавязкова ведаць іўрыт — дзяржаўную мову Ізраіля (а як бы вы хацелі?), і ангельскую! Бедная наша краіна, у якой кандыдатам навук можна было стаць, ня ведаючы ангельскай, але ведаючы усялякія «ізмы»!

А што тычыцца пытаньняў пра ільготы, то высокі ізраільскі госьць вельмі цярпліва тлумачыў прысутным, што ільготы-то канешне ёсьць і будуць, але нарэшце не вытрымаў... І пажартаваў, горка, дарэчы: ведаеце, я вельмі зьдзівіўся б, каб пачуў пытаньне. «Што я асабіста магу зрабіць для Ізраіля?»

Вечар пытаньняў і адказаў скончыўся. Нам было крыху непрыемна за тое, пра што на ім пыталася і адказвалася, і мы запрасілі высокага госьця ў кавярню «Батлейка» на каву, патлумачыўшыся, што мы славяне, а не яўрэі, але нам бы вельмі не хацелася, каб яўрэі адсюль ад´язджалі... І пачалася размова, трошкі іншая... Грала кружэлка з запісамі вядомай польскай яўрэйкі, акцёркі Голды Тэндэр, мы гаварылі пра талерантнасьць у ВКЛ і пра Ісака Башэвіча Зінгера, пісьменьніка, лаўрэата узнагароды Нобля, пра сёньняшні Ізраіль і сёньняшнюю Беларусь. Спадар Машэ, параўноўваючы сітуацыю яўрэяў на Украіне, Расеі і на Беларусі, прызнаў, што тут яўрэі жывуць вельмі заможна і таму ня хочуць ад´язджаць на гістарычную Радзіму... Нас гэта усьцешыла, асабліва, што добра жывуць...

Мінула з паўгадзіны, яму трэ было адыходзіць. Ён падараваў нам на памятку аб сустрэчы тры сваіх апошніх шэкелі. Паціскаючы высокаму госьцю руку, я разьвітаўся традыцыйна: «Як кажуць у вас у Ізраілі, у наступным годзе ў Ерусаліме». «Не,— далікатна паправіў ён мяне,— у гэтым годзе!»

Сяджу я і думаю: а можа быць, і ў гэтым...

В. ШАЛКЕВІЧ.

Уцякаюць з лесапавалу

У папярэднім нумары мы паведамілі аб тым, што гарадзенцаў вярбуюць палякі пляжыць згарэлыя лясы ў Позначаньскім ваяводзтве і што зарабіць на гэтай працы магчыма да 700 даляраў у месяц. Паводле апошніх зьвестак большасьць гарадзенцаў уцякла з лесапавалу. Прычына ў тым, што пілуюць дрэвы палякі самі, зарабляючы на гэтым па 20 млн. злотых. Нашым дасталося абсякаць з камлёў сучкі, й плацяць за такую працу адпаведна небагата. Зноў атрымалася, што добра там, дзе нас няма.

(спадар).

Дакумэнты ўраду БНР у Горадні

НОТА ПРАТЭСТУ САВЕТА МІНІСТРАЎ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ РЭСПУБЛІКІ

з прычыны далучэньня Аўгустоўскага павету Сувальскай губэрні да Польшчы

МІНІСТРУ ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ ПОЛЬСКАЙ РЭСПУБЛІКІ

З прычыны складзенага раскладу Польскім Урадам выбараў у Польскі Устаноўчы Сойм на этнаграфічна-беларускія паветы Беластоцкі і Бельскі,— Савет Народных Міністраў Беларускай Народнай Рэспублікі 15 сьнежня 1918 года, паслаў на імя Міністра Замежных Спраў Польскай Рэспублікі ноту пратэсту супраць такога акта, які прыраўноўваецца да анэксіі часткі Беларускай зямлі і які парушае суверэнныя правы беларускага народу на яго зямлі. Жадаючы захаваць добрасуседзкія адносіны з польскім народам, Савет Народных Міністраў пры гэтым зазначае, што калі і надалей пакінуць сапраўдным дэкрэт Польскага ўраду аб выбарах у Польскі Устаноўчы Сойм у той частцы, якая адносіцца да Беластоцкага і Бельскага паветаў, могуць быць дрэнныя вынікі ў сфэры беларуска-польскіх адносін, за што адказнасьць кладзецца на Польскі Урад.

Нягледзячы на гэта, Польскі Урад ня толькі не зрабіў ніякіх захадаў дзеля зьнішчэньня супрацьпраўнага выдадзенага акта, але, з другога боку, новым актам парушае прыродныя правы беларускага народа на самавызначэньне і непадзельнасьць яго тэрыторыі. Гэты акт—новы дэкрэт Польскага Урада, пададзены праз польскую прэсу, аб далучэньні да Польшчы Беларускага Аўгустоўскага павету Сувальскай губэрні.

Аўгустоўскі павет у большасьці свайго насельніцтва,— бясспрэчна беларускі, што ўстаноўлена, як урадавай статыстыкай, так і справядлівымі навуковымі этнаграфічнымі довадамі; проч таго, ён рэзка аддзелены ад Польшчы і сваімі прыроднымі межамі. У анэксіі гэтай новай часткі беларускай зямлі Савет Міністраў Беларускай Народнай Рэспублікі бачыць праяўленьне польскай імпэрыялістычнай палітыкі, якая супярэчыць праву народа на самавызначэньне і элементарным асновам дэмакратызму.

Заяўляе самы энэргічны пратэст супраць такой палітыкі, якая сістэматычна парушае суверэнныя правы Беларускай Народнай Рэспублікі, Савет Народных Міністраў папярэджвае Польскі Урад, што супраць вызначанага насільля над Беларусьсю, зьдзейсьненага Польскай Рэспублікай, Савет адначасова з гэтым дасылае свой пратэст усім Вялікім Дзяржавам з просьбай прыняць на сябе абарону цэласнасьці і непадзельнасьці Беларусі ад польскага імпэрыялізму.

Старшыня Савета Міністраў Беларускай Народнай Рэспублікі і Міністр Замежных Спраў — А. ЛУЦКЕВІЧ.

2 студзеня 1919 года,

г. Горадня.

НОТА ПРАТЭСТУ САВЕТА МІНІСТРАЎ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ РЭСПУБЛІКІ

з прычыны аб 'яўленьня палякамі ўсеагульнай мабілізацыі ў г. Вільні.

МІНІСТРУ ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ ПОЛЬСКАЙ РЭСПУБЛІКІ

31 сьнежня 1918 года Польскае Вайсковае Камандаваньне Літоўскай і Беларускай акругаў, якое выступіла як ворган Польскага Ураду, аб 'явіла ў Вільні ўсеагульную мабілізацыю ўсіх мужчын ад 17 гадоў, у тым ліку й беларусаў.

Прымаючы пад увагу, што гэты акт зьдзяйсьняе самае грубае насільле над суверэннымі правамі беларускага народа, Савет Народных Міністраў Беларускай Народнай Рэспублікі заяўляе супраць гэтага самы рашучы пратэст і папярэджвае, што зробіць самыя сур 'ёзныя захады для барацьбы з польскім насільлем.

Старшыня Савета Міністраў Беларускай Народнай Рэспублікі і Міністр Замежных Спраў — А. ЛУЦКЕВІЧ.

За Упраўляючага Справамі — В. ЗАХАРКА.

3 студзеня 1919 г.,

г. ГОРАДНЯ.

НОТА ПРАТЭСТУ САВЕТА МІНІСТРАЎ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ РЭСПУБЛІКІ

з прычыны: 1) выбараў у ПольскіУстаноўчы Сойм, 2) далучэньня Аўгустоўскага павета да Польшчы і 3) аб 'яўленьня ў Вільні ўсеагульнай мабілізацыі.

ДЫПЛАМАТЫЧНЫМ ПРАДСТАЎНІКАМ АМЭРЫКІ, АНГЛІІ, ФРАНЦЫІ І ІТАЛІІ, У СПАА.

Беларускі народ, які налічвае больш 12 мільёнаў жыхароў і займае абсягі былых расейскіх губэрняў: Віцебскай, Гарадзенскай, Менскай, Віленскай, Магілёўскай, часткі Смаленскай, Чарнігаўскай, Сувальскай і інш., больш за сто гадоў знаходзіўся пад уладай Расеі, пад якую трапіў разам з здрадніцкай Польшчай, якая яго прыгнятала.

Вайна і рэвалюцыя ў Расеі садзейнічалі вызваленьню Беларусаў, якія, адраджаючы нацыянальнасьць, пачалі аднаўленьне сваіх суверэнных праваў, і, заявіўшы на Усебеларускім Нацыянальным Кангрэсе у сьнежні 1917 года аб стварэньні Беларускай Народнай Рэспублікі, пачалі справу незалежнага дзяржаўнага будаўніцтва, якая ажыцьцяўляецца Радаю Рэспублікі і Саветам Народных Міністраў.

Нямецкая акупацыя пазбавіла Беларускі Урад магчымасьці стварыць неабходную ўзброеную сілу дзеля абароны сваёй тэрыторыі. У выніку чаго, абапіраючыся на Брэсцкі дагавор з Нямеччынай, Украінская Дзяржава захапіла 10 беларускіх паветаў Гарадзенскай, Менскай і Чарнігаўскай губэрняў; затым, з адыходам немцаў, Расейская Савецкая Рэспубліка акупавала ўсю Усходнюю Беларусь, а зараз Польскі ўрад робіць захады да захопу Заходняй часткі Беларусі: Віленскай і Гарадзенскай губэрняў, дзе ў большасьці жыве беларускае насельніцтва, што ўстаноўлена як афіцыйнай статыстыкай, так і навуковымі дасьледаваньнямі даваеннага часу, вольнымі ад усякай тэндэнцыйнасьці. Свае анэксійныя прэтэнзіі Польшча засноўвае на тым факце, што ў названых беларускіх губэрнях, дзе паўсюдна пражываюць беларусы, ёсьць клас польскіх паноў і некаторая частка польскага мяшчанства ў буйных гарадах, у якіх, аднак, палякі не складаюць ні абсалютнай, ні адноснай большасьці. Дзеля інтарэсаў гэтай нешматлікай групоўкі польскага насельніцтва Польшча перайшла да актыўных дзеяньняў па анэксіі беларускіх зямель. Так у спрадвечна беларускіх паветах — Беластоцкім і Бельскім Гарадзенскай губэрні, Польскі ўрад прызначыў выбары ў Польскі Устаноўчы Сойм, беларускі Аўгустоўскі павет, Сувальскай губэрні, дзяржаўным дэкрэтам аб явіў уключаным у склад Польшчы, нарэшце, у Вільні, загадам ад 31 сьнежня 1918 года польскае камандаваньне аб 'явіла ўсеагульную мабілізацыю мужчынскага насельніцтва ўсіх нацыянальнасьцяў: палякаў, літоўцаў, беларусаў і габрэяў ад 17 гадоў.

Савет Міністраў Беларускай Народнай Рэспублікі, угледзеўшы ў гэтым парушэньні суверэнных праваў беларускага народа і замах на цэласьць і незалежнасьць Беларусі, даслаў ноту пратэсту Польскаму Ураду, 14 сьнежня 1918 года і 2, і 3 студзеня 1919 года. Аднак, з-за адсутнасьці дастатковa ўзброенай моцы для падтрыманьня сваіх дыпламатычных выступленьняў і абароны ад варожых войск, Савет Міністраў лічыць неабходным зьвярнуцца па дапамогу да вялікіх дзяржаў — Амэрыкі, Англіі, Францыі і Італіі — і просіць іх прыняць пад сваю абарону ад разрыву суседзямі тэрыторыі Беларускай Народнай Рэспублікі.

Старшыня Савета Міністраў Беларускай Рэспублікі Міністр Замежных Спраў — А. ЛУЦКЕВІЧ.

За Упраўляючага Справамі — В. ЗАХАРКА.

8 студзеня 1919 года,

г. Горадня.

АБ 'ЯВА КАНЦЫЛЯРЫІ САВЕТА МІНІСТРАЎ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ РЭСПУБЛІКІ

з нагоды выступленьня ў Варшаве экс-беларускай дэлегацыі, якая хадайнічала аб далучэньні Беларусі да Польшчы

АД КАНЦЫЛЯРЫІ САВЕТА МІНІСТРАЎ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ РЭСПУБЛІКІ АБ 'ЯЎЛЯЕЦЦА:

у № 9 Варшаўскай газэты «Кур 'ер Понедзялковы Посьвятэчны» надрукавана наступная нататка:

«ПРЫБЫЦЬЦЁ БЕЛАРУСКАЙ ДЭЛЕГАЦЫІ»

Прыбыла ў Варшаву дэлегацыя з Горадні і ўручыла Старшыні Савета Міністраў Мэмарыял Беларускага народа, які імкнецца далучыць Беларусь да Польшчы.

Савет Міністраў Беларускай Народнай Рэспублікі, які працуе ў поўным кантакце з усімі беларускімі арганізацыямі, у тым ліку і з Гарадзенскімі, заяўляе, што ўзгаданая ў названай газэце дэлегацыя самазвана выступае ад імя беларускага народа.

Ад імя беларускага народа мае права гаварыць толькі Беларускі Урад — Савет Міністраў Беларускай Народнай Рэспублікі, улада якога грунтуецца на пастановах Усебеларускага кангрэсу.

За ўпраўляючага Справамі Савета Міністраў — В. Захарка.

5 красавіка 1919 года.

г. Горадня.

ВЫТРЫМКІ З ДАКЛАДУ Я. МАРАТОЎСКАГА аб стане беларускай нацыянальнай работы ў г. Горадні, да 24 мая 1919 года.

У МІНІСТЭРСТВА УНУТРАНЫХ СПРАЎ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ РЭСПУБЛІКІ

ДАКЛАД

Горадня ў беларускай справе засталася пустым месцам... Калі пераехалі сюды, я не застаў ніводнага дзеяча, каб ён знаходзіўся на сваім месцы. З усіх бакоў на наш стары цэнтр дарагой Бацькаўшчыны глядзяць белыя арлы, якія пад сваё крыло хочуць захапіць і сваімі кіпцюрамі задушыць наша нацыянальнае «я»... Апекунамі акупантамі з-пад Варшавы ўжо шмат зроблена ў гэтым накірунку: Скідальская, Азёрская і Навадворская арганізацыі — разагнаны, дзеячы адвезены нават аж у Кракаў, каб адтуль нялёгка было да іх дастаць; шыльды з беларускімі надпісамі пазрываны яснавяльможнымі жандарамі.

Беларусь гарыць у полымі польскай эндэкскай агітацыі, падкасьцёльныя іерыхонскія трубныя падбухторваньні Божых Служак Праўды Нябеснай, і з каінаўскім праклёнам усіх беларускіх працаўнікоў на ніве народнай...

Ян МАРАТОЎСКІ

24 мая 1919 года.

г. Горадня.

РАПАРТ ЧАСОВАГА КАМАНДУЮЧАГА І-м ПЯХОТНЫМ БЕЛАРУСКІМ ГАРАДЗЕНСКІМ ПАЛКОМ

на другі дзень пасьля раззбраеньня яго палякамі, з патрабаваньнем аб узнаўленьні парушаных правоў палка

(Адрасавана польскаму гэнэралу Фалевічу)

КАМАНДЗІР І-га

Гарадзенскага Беларускага палка

В. СЬПЕШНА

САКРЭТНА

КАМЭНДАНТУ КРЭПАСЬЦІ ГОРАДНЯ 2-га чэрвеня 1919 года № 1008

г. Горадня

РАПАРТ

Прашу Ваша Правасхадзіцельства:

1) аб тэрміновым вяртаньні коней, вазоў і іншай палкавой маёмасьці, без якой полк існаваць ня можа;

2) зьняць з Штаба палка Польскі штандар і вярнуць Літоўска-беларускі;

3) зьняць з палка ўсю польскую варту, калі лічыце неабходным часовы кантроль у палкавой тэлефоннай станцыі;

4) дазволу карыстацца тэлефонамі і тэрмінова вярнуць усё, што было ўзята з тэлефоннай станцыі і з Канцэлярыі Штаба палка;

5) прыняцьця самых энэргічных захадаў патрулямі супраць самачынных вулічных распрананьняў, рабаваньняў беларускіх жаўнераў польскімі;

6) з мэтаю аднаўленьня нармальных адносін, якія ўжо парушыліся паміж беларусамі й палякамі, аддаць загад, каб польскія жаўнеры абавязкова аддавалі чэсьць беларускім афіцэрам і ні ў якім выпадку не дазвалялі сабе непрыстойных паводзін;

7) хутчэйшага вызваленьня камандуючага палком афіцэра Антонава ад незаконнага арышту і вярнуць палку і ўсім афіцэрам адабраную зброю;

8) поўнага няўмяшаньня ва ўнутраныя справы палка, згодна § 2 заключанай пісьмовай дамовы. Спыніць вызваляць арыштаваных жаўнераў палка, так як учора здарыўся новы уцёк вызваленага арышта нта з казённай маёмасьцю. Спыніць адвозіць з палка ў польскае войска беларускіх жаўнераў з усёй казённай маёмасьцю.

Часовы камандуючы палком афіцэр

Яўг. Гайдукевіч.

Палкавы адзьютант афіцэр К. (подпіс неразборлівы).

Гісторыя. Палітыка. Грамадзтва

Уся надзея была на Румынскі фронт...

25 кастрычніка 1917-га. Вядомая дата. Ноччу разбудзі — адкажаш не задумаючыся. Але гэта ў іх, у расейцаў, у Піцеры. Нашу нацыянальную гісторыю ад нас старанна хавалі. А праз дзень, 27 кастрычніка таго ж года ў Менску да беларускага народу была выдадзена Грамата, якую падпісалі Вялікая Беларуская Рада, Часовая Цэнтральная Беларуская Вайсковая Рада, Беларускі Спаўняючы Камітэт Заходняга Фронту, Беларуская Сацыялістычная Грамада і Беларуская Народная Партыя Сацыялістаў. Мова ў ёй была аб будучыні вольнай незалежнай Бацькаўшчыны.

А пасьля новага году сабраўся першы Ўсебеларускі Кангрэс і прыняў пастанову «Аб самавызначэньні Беларусі і аб часовай краёвай уладзе». Але тым часам прыехаў з Масквы на браняпоездзе тав. Мясьнікян-Мясьнікоў і разагнаў «националистический съезд»: «По распоряжению Совета Народных Комиссаров распущен «белорусский съезд.» Основной мотив-желание «белорусского съезда» создать в крае сепаратно-параллельную националистическую власть и неподчинение существующей власти Советов».

Беларусы, як «другарадная» нацыя, якая да ўсяго яшчэ наогул «не існуе» (па трапных выказваньнях таварышаў ландэраў і кнорыных, імёнамі якіх названы прыгожыя менскія вуліцы) ня маюць праву ўсталёўваць ва ўласным краі ўласную ўладу. Сёньняшнія нашчадкі гэтых ёлупняў таксама нам адмаўляюць... Неўзабаве, у сакавіку 1918-га ў Брэсьце-Літоўскім бальшавікі адрэзалі Нямеччыне палову Беларусі ў падзяку за тое, што немцы прапусьцілі Леніна ў Расею й грашова дапамаглі арганізаваць кастрычніцкі пераварот.

Знаёмішся з дакумэнтамі БНР і сэрца смыліць. Былі й сьветлыя моманты, але яны скончаліся нявыкарыстанымі магчымасьцямі. 9 студзеня 1918 г. памочнік Аўгусьцейшага галоўнакамандуючага арміямі Румынскага фронту гэнэрал ад інфантэрыі Шчарбачоў выдаў войскам наступны загад № 1332: «Аб ´яўляю аб заснаваньні Беларускай вайсковай камісіі па арганізацыі беларускіх вайсковых частак на Румынскім фронце». У яе ўвайшлі: гэнэрал-маёр Пажарскі, паручнікі 117-га пяхотнага Яраслаўскага палка Ленчыёні і Гаранскі, а таксама падпаручнік Гаранскі, падпалкоўнік 4-га Марскога палка Чуніхін, штабс-капітан 481-га пяхотнага Мяшчэўскага палка Манцэвіч, штабс-ротмістр 11-га Ізюмскага гусарскага палка Пажарскі і прадстаўнік франтавой Беларускай рады «па вызначэньні апошняй».

Наступны свой загад № 1362 памочнік галоўнакамандуючага выдаў 14 студзеня. Ён загадаў 6-ы Таўрагенскі пагранічны конны полк збеларусізаваць й назваць «Першым гусарскім Беларускім нацыянальным палком». Падставай паслужыла адносіна № 1 старшыні Беларускай вайсковай камісіі па арганізацыі беларускіх вайсковых частак на Румфронце.

21 студзеня гэнэрал Шчарбачоў загадаў (загад № 1399):

«1. 4-ы армейскі корпус у складзе 30-й і 40-й пяхотных дывізій з іхняй артылерыяй, штаб корпуса і ўсе прыданыя корпусу ўспамагаўчыя часткі й установы, 43-ю пях. дывізію з яе артылерыяй і прыданымі установамі і 26-е аўта-бранявое аддзяленьне — збеларусізаваць.

2. Усіх афіцэраў і жаўнераў беларусаў распараджэньнем штабоў армій перадаць адпаведана: з 4-й і 6-й армій у 4-ы корпус, а з 8-й і 9-й армій — у 43-ю пях. дывізію.

Усіх жа чыноў — не беларусаў, якія цяпер знаходзяцца ва ўказаных частках, у выпадку іхняга жаданьня, выдзяліць і перадаць распараджэньнем штабоў 6-й і 9-й армій у іншыя часткі, якія не нацыяналізуюцца».

Гэнэрал Шчарбачоў 23 студзеня выдаў яшчэ адзін загад № 1407 наступнага зьместу: «Загадваю 357-ю Віцебскую і 401-ю Магілёўскую дружыны — збеларусізаваць. Падстава: адносіна Камісара па беларускіх справах Румынскага фронта г. г. за № 113».

Але ўсё пайшло на марна... 17 лютага бальшавікі былі выгнаны з Менска й усталявалася беларуская ўлада. З Румыніі быў тэрмінова выкліканы Беларускі корпус гэнэрала Пажарскага. Частка яго прыбыла 25-га лютага й была змушана здаць зброю 10-й нямецкай арміі, якая захапіла горад. Рэшткі былі разззброены ў Румыніі камісіяй... Антанты. Частцы жаўнераў удалося вярнуцца дахаты, частка загінула, іншым давялося ваяваць у Дабраахвотніцкай арміі.

У 1917 годзе Цэнтральная вайсковая Рада правяла беларускія зьезды армій франтоў: Заходняга — у Менску (18-24 кастрычніка), Паўночнага — у Віцебску (15-20 лістапада), Румынскага — у Адэсе (3-8 снежня) і Паўднёва-Заходняга — у Кіеве (17-22 сьнежня). Але ўсё пайшло на марна.

Апошнюю кропку ў гэтай чорнай справе паставілі палякі. Як на цьвярозую галаву, Польшчы вельмі выгодна было б мець паміж сабой і Расеяй «буфэрную» беларускую дзяржаву. Але гэта на цьвярозую галаву. Ім жа карцела мець абшары па Смаленск, карацей — Польшчу ў межах Рэчы Паспалітай, г. зн. разам з землямі Вялікага Княства Літоўскага. Аднак бальшавікам таксама хацелася мець Расею ў межах Расейскай імпэрыі, г. зн. разам з Царствам Варшаўскім, каб бліжэй было працягнуць руку да Бэрліна й ажыцьцявіць сваю мару ў выглядзе Сусьветнае рэвалюцыі. З бальшавікамі ўсё зразумела. Заканамерным жа вынікам таго, што палякі растапталі Беларусь, стаўся наступны падзел, гэтым разам самой Польшчы паміж Гітлерам і Сталінам. Не рабуй, дык ня будзеш зрабаваны сам.

БНР не ажыцьцявілася. «Дзякуй» за гэта нашым усходняму й заходняму суседам...

П. ВЕЛЯГУРСКІ.

Беларуская камандантура ў Горадні ў 1919 г.

Адбыўся Сойм БНФ

13 сакавіка 1993 года ў Менску прайшоў чарговы Сойм БНФ «Адраджэньне».

Сойм прыняў рашэньне правесьці ўлетку ў ліпені 1993 года 3-ю Усебеларускую канфэрэнцыю падчас правядзеньня зьезду беларусаў усяго сьвету. Сойм адзначыў, што пасьля працізаконнай рэанімацыі КПБ — КПСС, зьезд беларусаў усяго сьвету можа быць выкарыстаны існуючымі дзяржаўнымі партыйнымі намэнклатурнымі структурамі для прыкрыцьця сваёй бяздзейнасьці ў пэрыяд разгулу беларусафобіі і спроб зьнішчэньня суверэннай дзяржавы Рэспублікі Беларусь.

Быў абмеркаваны даклад старшыні БНФ Зянона Пазьняка аб новай прагране фронту і падрыхтоўцы да III зьезду БНФ. Адзначана, што ў пэрыяд існаваньня таталітарнай сістэмы ўлады трэба ўмацоўваць структуры БНФ, яго арганізацыйнае ядро і сувязі з дэмакратычнымі партыямі Беларусі з мэтай здабыцця пасьпехаў на выбарах у 1994 годзе. На гэты час БНФ будзе спалучаць праграмныя прынцыпы народнага руху з народнай партыяй.

Разам з прынцыпамі незалежнасьці, свабоды і адраджэньня ў праграму БНФ будуць уключаны прынцыпы справядлівасьці, салідарнасьці. БНФ за лібэралізацыю эканомікі й жыцьця, але за сацыяльную абарону людзей. БНФ у сваёй дзейнасьці павінен выходзіць з канцэпцыі існаваньня чалавека як Божага стварэньня. Зыходзячы з хартыі правоў чалавека і надаючы ім асноўную ўвагу, БНФ лічыць, што павінен быць парытэт паміж правамі чалавека і правамі дзяржавы Рэспублікі Беларусь.

У праграме будуць разьдзелы дзяржаўнага, вайсковага будаўніцтва Беларусі. Будзе нададзена вялікая ўвага ўмацаваньню сям´і, выхаваньню здаровага маладога пакаленьня і нацыянальнай сьвядомасьці, працы і навядзеньня парадку ў дзяржаўных структурах і ў грамадзтве.

На Сойме праслухана паведамленьне прадстаўнікоў МУС аб злачыннасьці ў Беларусі. З гэтага было вызначана, што пакуль органы ўнутраных спраў сітуацыю кантралююць, нягледзячы на тое, што міліцыя працуе па 18 гадзін у суткі.

Сойм БНФ вызначыў квоты выбару дэлегатаў на III зьезд БНФ па пяці прынцыпах:

Ад тэрытарыяльных органаў БНФ, Рад БНФ — адзін дэлегат ад 10 чалавек, але не меней 2-х чалавек.

Ад камісіі Сойма БНФ — адзін дэлегат ад 5 чалавек, але не меней 2-х чалавек.

Ад дэпутацкіх груп БНФ — усе дэпутаты.

Ад партый, арганізацый і калектыўных сяброў БНФ — 1 дэлегат ад 10 чалавек, але не меней 2-х чалавек.

Ад Сойму БНФ — усе сябры Сойму.

Ад вабласных тэрытарыяльных радаў — 3.

III ЗЬЕЗД БНФ «АДРАДЖЭНЬНЕ» АДБУДЗЕЦЦА 15-17 МАЯ 1993 Г.

К. ЖЫНЬ, старшыня Гарадзенскай Рады БНФ.

● Пошта

У Дзень Волі пакахала

Добры дзень, шаноўная рэдакцыя газэты «Пагоня»! Ваша выданьне чытаю рэгулярна. Набліжаецца 25 сакавіка — Дзень незалежнасьці Беларусі. У мяне нарадзіўся з гэтае нагоды верш, дый ня толькі з гэтае нагоды... Роўна год таму я сустрэлася з чалавекам, якога моцна пакахала, ён таксама сьвядомы беларус. Гэта было 25 сакавіка 1992 году.

Я была б вельмі ўдзячна вам, калі б вы надрукавалі мой верш, прысьвечаны і Яму. Канешне, калі верш мае хоць якія мастацкія вартасьці. Будзьце ласкавы, надрукуйце мой твор у № 6 «Пагоні». Мой сябар таксама чытае газэту. Па асабістых прычынах не называю свайго сапраўднага прозьвішча.

Галіна КАНАНОВІЧ.

Ад рэдакцыі. Шаноўная аўтарка! Ваш верш вельмі асабісты і напраўду паэтычна недасканалы. Нас, аднак, цешыць, што сьвятая дата ў нашай гісторыі зьвязана для Вас з каханьнем, г. зн., з асабістым жыцьцём. Калі ў штодзённым жыцьці беларусаў знойдзецца месца й для думак пра незалежнасьць Беларусі, ніхто й ніколі болей ня здолее нас перамагчы. Зьмяшчаем апошнія радкі дасланага Вамі твора.

... памірае
маё да Цябе
ціхае,
балючае,
змучанае,
баязьлівае Каханьне,
што нарадзілася
ў Дзень Волі ды памерці
аніяк ня можа,
Як воля нашай Бацькаўшчыны.

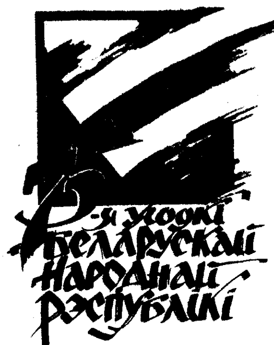
Дапамога Дойчбанка

Рашэньнем праўленьня Дойчбанка Нямеччыны для сем´яў нямецкага паходжаньня, якія пацярпелі ў час Другой Сусьветнай вайны на тэрыторыі Беларусі, выдзелена аднаразовая матэрыяльная дапамога. Для таго, каб атрымаць гэтую дапамогу, дастаткова прад´явіць па месцы жыхарства даведку кіраўніцтву мясцовага згуртаваньня немцаў аб тым, што ў час вайны хто-небудзь з сям´і быў пакараны органамі НКУСа.

Будзем піць «Кока-колу»

Па дамоўленасьці цэнтра нямецкай культуры Гарадзенскай вобласьці з кіраўніцтвам мясцовай харчовай прамысловасьці хутка на Гарадзенскім вінзаводзе пачнецца рэканструкцыя аднаго з цэхаў пад выраб танізуючага напітка «Кока-кола», які будзе разьлівацца ў бутэлькі ёмістасьцю 0,33 л. Кіраўніцтва вінзавода выдзяляе плошчы, а культурны цэнтр бярэ на сябе абавязкі набыцьця абсталяваньня, яго мантажу і тэхнічнага абслугоўваньня.

Г. БАВАРСКІ.

Культура. Спорт

На каляскі інвалідам

Дабрачыннасьць стала добрай традыцыяй у Гарадзенскім аграпрамысловым банку. Днямі тут прайшла акцыя па збору сродкаў, якія будуць накіраваны на закупку інвалідных калясак. Раней аграпрамаўцы зьбіралі грошы для адзінокіх і састарэлых.

Г. АСТРОЎСКІ.

Бібліятэкары вучаць мову

Штотыднёва пачала выкладацца беларуская мова ў Гарадзенскай бібліятэцы імя Макаёнка. Бібліятэкары робяць гэта шляхам вывучэньня твораў класікаў беларускай літаратуры. Нядаўна тут праслухалі курс лекцый па творчасьці У. Караткевіча, зараз штудыруецца літаратурная спадчына В. Быкава, Р. Барадуліна і іншых вядомых беларускіх творцаў.

Г. ПЯТРЭВІЧ.

Палякі плоцяць зялёнымі

Каб хоць крыху палепшыць сваё эканамічнае становішча, гарадзенскія стаматолагі пачалі абслугоўваць палякаў, беручы з іх за паслугі далярамі. Паставіць звычайную каронку ім каштуе шэсьць «зялёных», а больш складаная артапэдычная апэрацыя — сорак.

Дзённы стацыянар

Незвычайнае аддзяленьне пачало дзейнічаць у гарадзенскім ТМА-2. Яно мае назву «дзённага стацыянара»,— распавяла карэспандэнту «Пагоні» галоўны лекар ТМА спадарыня Т. Гарэлава. У ім лякуюцца людзі, якіх раней называлі амбулаторнымі хворымі. Але, як вядома, хвораму чалавеку непажадана пасьля працэдураў адразу ісьці на вуліцу. Таму, каб хворы мог пабыць болей часу пад наглядам спэцыялістаў, і створана вось такое аддзяленьне.

Г. ВАСІЛЕВІЧ.

Новы блёк

У вабласным клінічным шпіталі ўпраўленьнем «Гроднапрамбуд» узводзіцца новы мікрахірургічны блёк. Ён разьлічаны на тры апэрацыйных і адну лазэракугаляцыйную залу. Спэцыфічнае абсталяваньне — мікраскоп, лазэрныя скальпелі, іголкі для зшываньня ранаў — набываюцца ў Нямеччыне.

З дыплёмам урача ў фельчары

Страціўшы надзею атрымаць працу па спэцыяльнасьці, нядаўнія выпускнікі Гарадзенскага дзяржаўнага мэдыцынскага інстытута, каб не застацца без сродкаў існаваньня, ідуць працаваць на пасады сярэдняга мэдыцынскага персаналу.

Некалькі з іх змаглі ўладкавацца ў гарадзенскім ТМА-2, дзе працуюць мэдсёстрамі ці фельчарамі, спадзяючыся з цягам часу атрымаць працу па спэцыяльнасьці.

Г. ВАСІЛЕВІЧ.

● *Мастацтва*

Каляровыя «плямы» на шэрых сьценах

Выстава жывапісу пад такім назовам пачала працаваць 3-га сакавіка ў менскім музэі Максіма Багдановіча. На ёй выстаўлены працы... клавішніка й вакаліста вядомага рок-гурта «МРОЯ» Лявона Вольскага, а таксама бас-гітарыста з «Чыстага срэбра» Алега Паганіні. Што тычыцца Лявона, дык шырокі дыяпазон ягонага творчага самавыяўленьня нам даўно вядомы: прозу яго мы чыталі й у «Крыніцы», і ў «Нашай Ніве», і ў «Бярозцы»; паэзію нядаўна надрукаваў полацкі «Ксэракс»; мы слухаем яго аўтарскую перадачу «КВАДРАКОЛА» па «Беларускай маладзёжнай», як таленавітага рок-музыку яго ведаюць усе. Пра тое, што ён яшчэ й мастак, мы толькі чулі. А зараз можам, нарэшце, й паглядзець.

Што можна сказаць, паглядзеўшы карціны Лявона? Часам — гэта наўмысны прымітывізм, хаця зроблены так, што адчуваецца вялікі патэнцыял. Калі б гэтыя карціны трывіяльна, як робіцца паўсюль у нас, разьвесіць па сьценах, надзвычайнага здарэньня ў сьвеце мастацтва гэтая выстава не зрабіла б. Што ж прымусіла мастакоў, якія прысутнічалі на адкрыцьці, сказаць, што гэта першая ў Менску выстава, у якой атрымалася дамагчыся гарманічнага лагічнага завяршэньня? Вырашэньне ўсёй унутранай прасторы выставачнай залы. Вось тут і сказаўся талент Вольскага — музыканта, майстра аранжыроўкі.

Зала, заплеценая ў павуціньне. На карцінах — вертыкальна вісяць біркі з назовамі. У адной з нішаў — манекен у рваных джынсах і з сіняй электрычнай лямпачкай замест носа. Загадкавы бел-чырвоны аб´ект на абмотаным чорнымі ніткамі тумбе. «Там, дзе страхі жывуць»,— як сказаў мой чатырохгадовы сын. Усё тое, што разам стварае АТМАСФЭРУ. Заходзіш у залу, а трапляеш у нязнаны сьвет, які завецца «канцэптуальным мастацтвам». І карціны на сьценах тут — толькі каляровыя плямы мастацтва сьветаўспрыняцьця ў графічным шэра-чорным інтэр´еры.

Але каб цалкам зразумець сэнс гэтых «плямаў», трэба было пабываць на адкрыцьці выставы. Лявон Вольскі ў чорным фраку граў на аргане, Алег Паганіні — на гітары. І ўсё навакольле, і жывая музыка стварылі адну гарманічную ІМПРАВІЗАЦЫЮ.

Фуршэта не было. Не было ніякіх словаў. Была музыка. Камбінаваная музыка мастацтва. Прысутныя пераходзілі ад адной карціны да другой. Зьмяняліся вобразы, зьмяняліся гукі. Тут быў і рок-н-рол, і блюз, і шчырая псыхадэлія. Фуршэта не было. Адно Кася Камоцкая наліла ўсім па глытку салодкае гарэлкі з Польшчы, пляшку якой перадалі на адкрыцьці ад сусьветнавядомага беларускага мастака з беласточчыны Лёніка Тарасэвіча.

Публіка сабралася разнастайная: і рокеры, і літаратары, і мастакі. Была «Беларуская маладзёжная» і ММ-4. Здымалі й з БТ. З-за інтэр´ю Лявону й Алегу было цяжка прабіцца да інструмэнтаў. Публіка сабралася разнастайная. Але ніхто не адчуваў сябе чужым, нават хлопец і дзяўчына з далёкае Даніі, якія таксама былі тут.

Выстава, відавочна, атрымалася. І гэта яшчэ раз даказвае, што ў творчай асобы ня можа быць мяжы ў самаўвасабленьні. Усё ў тваіх руках. Калі ты адчуваеш у сабе сілы, дык ня варта прытрымлівацца толькі нейкай «гэнэральнае лініі». Гэта даказвае й Алег, у якога на кожную з ягоных вельмі ўдалых карцінаў напісаны верш. І на гітары ён грае класна. Дый каратэ займаецца. А наконт сярэдняга посьпеху ва ўсім? Я думаю, ў яго яшчэ вельмі шмат часу разабрацца ў сабе самому.

У неабмежаванасьці творчага выяўленьня заключаецца сапраўдная свабода мастака. А «МРОЯ», я думаю, ня згубіць у сваёй папулярнасьці з-за таго, што ў яе такі вакаліст. А толькі выйграе.

Варта дадаць, што выстава наўрад ці адбылася б, каб не дапамога хлопцаў з гарадзенскага банка «КОМПЛЕКС».

Алесь А.
Менск.

● *Конкурсы*

Журы страціла свайго члена

Для мяне знаёмства з беларускай бардаўскай песьняй пачалося з абвесткі ў фае студэнцкага інтэрнату БПІ: маўляў, адбудзецца лекцыя Вінцука Вячоркі на тэму «Песьні беларускіх бардаў». Пакуль што толькі з лекцыяй, а не з самой песьняй. То было ў 1983 годзе. А калі чэсна — дык не з самой лекцыяй, а толькі з абвесткай пра яе. На лекцыю я не пайшоў.

А потым былі няабчасаныя песьні Сокалава-Воюша, на заўсёды забароненых мітынгах і на зборках у Доме літаратара. І там жа — у ДЛ, раз-пораз — эстэтныя, мілагучныя й прафэсійна выкананыя песьні Алеся Камоцкага.

А потым пачалі мацнець спалохі нацыянальнага адраджэньня. І шчытнымі шэрагамі ва ўлоньне бардаўскае песьні пайшлі ўсе, хто хоць калі трымаў у руках гітару. Трэбы было несьці беларушчыну ў масы найбольш даступнымі сродкамі. А потым прыйшло разуменьне таго, што кожны павінен займацца сваёй справай. Эканамічныя праграмы павінны складаць не філолагі, а эканамісты. Песьні павінны сьпяваць сьпевакі, а не... той, хто трымаў пару разоў у руках гітару.

Пазьней прыйшло новае пакаленьне «адраджэнцаў». Гэта моладзь, выхаваная адно на прыкладах старэйшых сяброў, а таксама той, хто перабраўся ў Менск з правінцыі й не пасьпеў у свой час пакаштаваць «вялікага зараду нацыянальнага жыцьця — у межах, аднак, вялікае залы». Яны вырашылі гэты недахоп кампенсаваць **размахам.**

У лютым у менскім Доме літаратара адбыўся ЎСЕБЕЛАРУСКІ конкурс бардаў. Было прызначана ганаровае журы, у склад якога быў запрошаны сам Уладзімір Мулявін. Лішне казаць, што славуты мэтр на конкурс так і не зьявіўся.

У сераду, у першы дзень конкурсу, трэба было адабраць з пяцідзесяці ўдзельнікаў (а ўсяго было заяўлена на конкурс шэсьцьдзесят бардаў) асноўную групу, якая павінна была ў чацьвер распачаць барацьбу за тры грашовыя прэміі: дваццаць пяць, пятнаццаць і дзесяць тысячаў рублёў адпаведна за першае, другое й трэцяе месцы. Што й казаць, дзень быў цяжкі. Кожны сьпяваў па адной песьні. Прыярытэт аддаваўся тым, хто сьпяваў песьні на ўласныя вершы. Гэта вельмі моцна паўплывала на склад удзельнікаў, адабраных у другі тур. У асноўным тыя, хто спадабаўся слухачам, у яго так і ня трапілі.

Найбольш аб´ектыўным членам журы быў Анатоль Сыс, які не саромеўся ставіць двойкі за відавочнае графаманства ў тэкстах. Апошнім з пяцідзесяці ўдзельнікаў выступаў «бацька бруднага беларускага блюзу» Віктар Шалкевіч. Хутчэй за ўсё гэта было зроблена наўмысна, бо шмат хто з менчукоў прыйшоў на конкурс з-за яго выступленьня, жадаючы пабачыць на сваё вочы сьпевака, які стварыў такі ажыятаж на апошнім «Басовішчы». Яны дачакаліся й не памыліліся. Віктар атрымаў найбольшую колькасьць апладысмэнтаў, яго выклікалі «на біс». Але разгубленага сьпевака сагнаў са сцэны вядучы, спаслаўшыся на ўмовы конкурсу: маўляў, ідзіце куды-небудзь, там і слухайце. Так скончыўся першы дзень конкурсу.

У другі тур трапілі васноўным людзі практычныя. Кожны з іх ведаў, куды пусьціць грошы ад прэміі: хто набудзе сабе новыя боты, хто заплоціць частку пазыкі за каапэратыўную кватэру, атрыманую у СП. Недарэчна пачуваўся тут Алесь Камоцкі, які й папрасіў журы ня ставіць яму адзнакі, а ацэньваць, так бы мовіць, маладых. Яго падтрымаў Анатоль Сыс. Але тут устаў другі член журы — Леанід Дранько-Майсюк, і прынцыпова заявіў, што калі сьпявае, дык трэба ставіць адзнакі. Можа, гэта й ня было з лепшых выступленьняў Алеся Камоцкага, але прафэсіянал — ёсць прафэсіянал. Адзнакі былі «чатырыпяць». Леанід Дранько-Майсюк паставіў «тры». Гэта было настолькі недарэчна, што Анатоль Сыс, вядомы сваім гарачым характарам, выкінуў у залу карткі з лічбамі й сказаўшы, прыкладна «Судзіце самі!», выйшаў. Пасьля кароткае замінкі вырашылі выкрэсьліць папярэднія адзнакі Анатоля выканаўцам і лічыць колькасьць журы на аднаго чалавека меней. Гэты інцыдэнт даў падставу для ўзьнікненьня сярод практычных людзей меркаваньня, што Сыс спадзяваўся на першую прэмію Алеся Камоцкага, якую яны, быццам бы, павінны былі разам «замачыць». Як кажуць праваслаўныя браты: «Благими намерениями дорога в ад вымощена».

Але што б там ужо не рабілі, пасьля гэтага эпіцэнтр падзеяў канчаткова перамясьціўся ў бар, які неўзабаве зноў пачаў працаваць у камінняй зале Дома літаратара. Адно можна сказаць, што першую прэмію атрымаў Алег Атаманаў, другую — Едрусь Акулін, трэцюю — Вольга Цярэшчанка.

Гала-канцэрт, які быў прызначаны на пятніцу, кажуць, не адбыўся.

Я. ДУБРОЎСКІ,
Менск.

Бронза Аляксея Пракапішыка

Удала дэбютавалі на чэмпіянаце сьвету па культурызму ў Турцыі беларускія атлеты. Нашы хлопцы выступалі ў пяці вагавых катэгорыях. Двое з іх — А. Пракапішык і С. Дубко — дайшлі да фіналу, дзе Аляксей дабіўся бронзы, а Сяргей заняў пачэснае пятае месца.

Зборня Горадні здае пазіцыі

Няўдала выступіла на другім фінальным туры нацыянальнага першынства Беларусі па баскетболу ў Гомлі зборня нашага горада. Нашы баскетбалісты прайгралі дзьве гульні запар сваім асноўным сапернікам у барацьбе за бронзавыя мэдалі. З чатырма перамогамі ў дзесяці сустрэчах яны займаюць перадапошняе пятае месца турнірнай табліцы.

(аа).

29, ПАНЯДЗЕЛАК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. «Дайце мне сляваць». Фільм-канцэрт. **8.50.** «Кола». Дакументальны фільм. **9.40.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **10.30.** «Вазьмі мяне з сабою». Мастацкі фільм. **11.45.** «Кветка папараці». Фільм-канцэрт. **12.35.** Клуб «Гаў-гаў». **12.55.** Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Дынама» (Мінск) — «Хімік» (Наваполацк). 3-ці перыяд. **13.30.** Навіны. **13.40.** «Індыйскія ёгі, хто яны?» Навукова-папулярны фільм. **14.30.** «Пад маскай «Чорнай кошкі». Мастацкі фільм. **15.55.** «Сябры і ворагі доктара Бутэйкі». Дакументальны фільм. **16.30.** Экран дзіцячага фільма. **17.00.** «Гарэзлівая вясёлка». Фільм-канцэрт. **17.30.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **17.50.** «Гаспадар». Абслугоўванне сельскага насельніцтва. (Гр.). **18.30.** Веснік гарсавета. (Гр.). **19.00.** Абласныя навіны. (Брэст). **19.10.** «Не абы што». Міжнародная праграма. **19.40.** Страхавая медыцына: мінусы і плюсы. Прамая лінія. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** Спартыўны тэлекур'ер. **21.55.** «Еўразія» прадстаўляе: мультфільм. **22.05.** Патаемны намер. **22.35.** НІКа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

17.00, 20.00, 23.00. Новости. **17.20.** Межгосударственный телеканал «Останкино» представляет программу «Мы хотим жить». **17.40.** НЭП. **18.10.** Погода. **18.15.** Гол. **18.45.** «Встреча для вас». Виктор Астафьев. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Премьера художественного телесериала «Горячев и другие». 9-я серия. **21.10. Новая студия представляет:** Бомонд, Однако, АТВ-брокер, Вестники, Джем-сейшн (Е. Шифрин и его звезды). **00.00.** Пресс-экспресс.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Время деловых людей. **7.55.** Совершенно секретно. **8.50.** «Соло для слона с оркестром». Художественный фильм. 1-я серия. **9.55.** «К-2» представляет... **10.50.** «Варвара-краса, Длинная коса». Художественный фильм. **12.10.** Кипрас Мажейка. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Параллели. **13.40.** Балет Санкт-Петербурга. **15.00.** Премьера документального фильма «Дикая природа Америки». Фильм 4-й. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Студия «Рост». **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Спасение-911. **17.55.** «Быть утке или не быть», «Даффи-диверсант», «Пособие для новобранцев». Мультфильмы (США). **18.20.** Бизнес в России. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Детектив по понедельникам. Художественный фильм «Не надейся на старых друзей». (США). **20.20.** «Мы только знакомы...» Фильм-концерт. **21.00.** Без ретуши. **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** Экран криминальных сообщений. **22.40.** На сессии ВС Российской Федерации. **22.55.** Созвучие. **23.25.** Чемпионат России по волейболу. Финал.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Мама и я. **10.25.** Дошкольники дома. **10.50.** Поговорим о детях. **11.05.** «Династия». Серия 182. **12.00.** Школа для родителей. **12.20.** Дети это любят. **12.30.** Культурно-публицистическая программа. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Французский язык. Урок 24. **13.45.** Фильм на французском языке. **14.10.** Язык глухонемых. Урок 11. **14.15.** Фильм на немецком языке. **15.00.** Фильм на английском языке. **15.30.** Английский язык. Урок 29. **16.00.** «Спэйтз». Сериал пр-ва Англии. **16.30.** Презентации. **17.00.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для подростков. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.25.** «Спэйтз». Сериал пр-ва Англии. **18.50.** Антенна. **19.10.** Сатирическая программа. **19.20.** Репортаж. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Миниатюры **22.10.** Телетеатр. П. Мариваукс. «Триумф любви». **22.30.** Журнал парламента. **23.30.** Парламентский журнал. **23.45.** Новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.10.** «Двор в Уллоа». Сериал пр-ва Испании.

ПОЛЬША-II

9.00. Панорама. **9.10.** Местная программа. **9.40.** «Таинственное золото города». Мультсериал. **10.10.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **10.35.** Хобби. **11.00.** Английский язык. Урок 55. **11.30.** Развлекательная программа. **11.50.** Пенелопы. **12.00.** Повторение по пожеланиям. **16.55.** Приветствие. **17.00.** В зеркале книги. **17.30.** Панорама. **17.40.** Спорт. **17.55.** «Таинственное золото города». Мультсериал. **18.20.** Обзор кинохроник. **18.50.** Польская кинохроника. **19.00.** Местная программа. **19.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **20.00.** «Спецслужбы». Документальный сериал. **21.00.** «Алло, алло». Комедийный сериал пр-ва США. **21.30.** Автожурнал. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.40.** Без обезболивания. **23.05** «Регина — путь к успеху». Сериал пр-ва Германии. **00.00.** 997. Криминальная хроника. **01.00.** Панорама. **01.10.** Спортивная студия.

30, АЎТОРАК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.15.** «Рамансы на вершы М. Цвятаевай». Фільм-канцэрт. **8.40.** «Сайгакі». Тэлефільм. **9.00.** «Леташняя кадрыля». Мастацкі фільм. **10.10.** Творчае маладзёжнае аб'яднанне «Крок». **11.40.** «Еўразія» прадстаўляе: мультфільм. **11.50.** «Не абы што». Міжнародная праграма. **12.20.** Фільм-канцэрт. **12.40.** Дакументальны фільм. **13.30.** Навіны. **13.40.** «Султан Бейбарс». Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі. **16.05.** «Да продажу дазволена». Тэлефільм. **16.30.** Здароўе — дзецям. **17.10.** Сізбар-топ-20. **17.50.** Культурна-асветніцкая праграма. **18.20.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **18.30.** Рынак и эканоміка. (Гр.). **19.00.** Абласныя навіны (Віцебск). **19.10.** Радар. Пра бяспеку руху. (Гр.). **19.45.** На пачатку сезона. Футбольная каманда. «Хімік». (Гр.). **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **22.25.** НІКа. **22.40.** Тэлебіржа. **22.50.** На нечарговай сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — Валейбол. Чэмпіянат Беларусі. Жанчыны. Суперфінал. «Камунальнік» (Мінск) — «Гамяльчанка» (Гомель).

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Посмотри, послушай... **8.40.** Премьера художественного фильма «Просто Мария». (Мексика). **9.30.** Дж. Россини. Соната № 2. **9.45.** «Про красную шапочку». Художественный фильм 1-я серия. **10.50, 00.20.** Пресс-экспресс. **14.25.** Деловой вестник. **14.40.** Мир денег Адама Смита. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Поют сестры Кныш. **15.30.** «Коапп». Мультфильм. 4-я серия. **16.00.** Таланты и поклонники. **16.50.** Технодром. **17.25.** Межгосударственный телеканал «Останкино» представляет программу «В гостях у власти». Беседа с президентом Украины Л. М. Кравчуком. **18.00.** Погода. **18.05.** «Просто Мария». **18.55.** Тема. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Хоккей. Кубок лиги. Финал. «Димано» (Москва) — «Лада» (Тольятти). **22.00.** Музыка в эфире.

КАНАЛ «РОССИЯ»

15.05. Телебиржа. **15.35.** Там-там новости. **15.30.** Мульти-пульти. **16.00.** Азы карьеры. **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Аз есмь. **17.30.** Мультфильм. **17.45.** Парламентский вестник. **18.00.** У порога согласия. **18.45.** Праздник каждый день. **19.00, 22.00.** Вести. **19.25.** Премьера художественного фильма «Санта-Барбара». 148-я серия. **20.15.** Антреприза. **21.00.** На политическом олимпе. **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** С надеждой... **22.50.** На сессии ВС Российской Федерации. **23.05.** Телеканал «Фортуна». Шоу Филиппа Киркорова.

ПОЛЬША-I

9.00. Здравствуйте. **10.00.** Новости. **10.10.** Мама и я. **10.25.** Дошкольники дома. **10.50.** Поговорим о детях. **11.00.** «Двор в Уллоа». Сериал пр-ва Испании. **12.15.** Рынок труда. **12.30.** Публицистическая программа. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Документальный сериал. **14.35.** Кухня. **14.50.** Книга чудес техники. **15.05.** Рисуй с нами. **15.15.** Клуб домашнего компьютера. **15.35.** Играет музыка. **15.50.** Документальный сериал. **16.20.** Мы в космосе. **16.35.** Джойстик. **17.00.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.25.** «Билл Гусби шоу». Сериал пр-ва США. **18.50.** Журнал потребителя. **19.10.** Документальный фильм. **19.40.** Военно-документальная программа. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **20.55.** 7 минут для министра труда. **21.10.** «Не так, как дома». Фильм пр-ва Италии. **22.40.** Публицистическая программа. **23.10.** Программа об искусстве. **23.45.** Вечерние новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.10.** Мир без границ. **00.30.** Иная музыка.

ПОЛЬША-II

9.00. Панорама. **9.10.** Местная программа. **9.40.** «Приключения Гулливера». Мультсериал. **10.10.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **10.35.** Мир женщин. **11.00.** Итальянский язык. Урок 24. **11.15.** Английский язык в науке и технике. **11.30.** Французский язык. Урок 20. **12.00.** Отчизна. **12.15.** Повторение по пожеланиям. **16.55.** Приветствие. **17.00.** Документальная программа. **17.30.** Панорама. **17.55.** «Приключения Гулливера». Мультсериал. **18.20.** Отчизна. **18.40.** Моя вера. **19.00.** Местная программа. **19.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **19.55.** Налоги. **20.00.** Легенды кино. **21.00.** Концерт. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.45.** Колесо фортуны. Телетурнир. **23.15.** «Прощай, Москва». Фильм пр-ва Италии. **01.00.** Панорама.

31, СЕРАДА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.15.** «А таксама цырк». Фільм-канцэрт. **9.00.** «Запаведнік у гарах». Кінанарыс. **9.10.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **10.00.** «Праз 20 гадоў. Сустрэча з Амосавым». Дакументальны фільм. **11.00.** «Сярод шумнага балю». Фільм-канцэрт. **11.15.** Тэледом кіно. **12.15.** Вецер вандраванняў. **13.00.** «Поўнач і зноў світанне». Дакументальны фільм. **13.30.** Навіны. **13.40.** «Спадарожнік». Мастацкі фільм з субцітрамі. **15.00.** «Балет Ігара Майсеева». Фільм-канцэрт. **16.05.** Танцклуб. **17.00.** Відзьма-нявідзьма. **18.00.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **18.10.** «Надзея». Пра чалавечнасць, спачуванне і міласэрнасць. (Гр.). **18.45.** Прафсаюзы ў нашым жыцці. (Гр.). **19.00.** Абласныя навіны. (Гомель). **19.10.** «Пяць зорак». Тэлегульня. **20.10.** Рэйтынг. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** «Мачаха». **22.25.** «Еўразія» прадстаўляе: мультфільм. **22.35.** НІКа. **22.50.** На нечарговай сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — «Топ-агент». Музычна-забаўляльная праграма.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Домисолька. **8.35.** Премьера художественного фильма «Просто Мария». (Мексика). **9.25.** Поет Н. Крыгина. **9.40.** «Про Красную шапочку». Художественный фильм. 2-я серия. **10.50, 00.10.** Пресс-экспресс. **11.20.** «Собака, которая умела петь». Художественный фильм. 1-я и 2-я серии. **13.30.** Премьера документального фильма «Деревенские атлантиды». **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Призеры X молодежного фестиваля телевизионных программ. «Третий ангел вострубил» (Беларусь). **15.40.** «Коапп». Мультфильм. 7-я, 8-я серии. **16.00.** Сказки для взрослых и детей из маленькой Дании. **16.20.** Премьера мультфильма «Летающий дом». (США). 6-я серия. **16.50.** Технодром. **17.25.** Межгосударственный телеканал «Останкино» представляет. **17.50.** Погода. **17.55.** «Просто Мария». **18.45.** Миниатюра. **18.55.** Общественное мнение. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Общественное мнение. **20.55.** Хоккей. Кубок лиги. Финал. «Динамо» (Москва) — «Лада» (Тольятти). **22.10.** Всю жизнь душа меня ведет... **23.25.** L-клуб.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 22.00. Вести. **7.25.** Время деловых людей **7.55.** На политическом олимпе. **8.50.** Параллели. **9.05.** «Соло для слона для слона с оркестром». Художественный фильм. 2-я серия. **10.10.** Устами младенца. **10.40.** Наш сад. **11.10.** Художественный фильм «Санта-Барбара». 148-я серия. **12.00.** Балет, балет... **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** «Не болит голова у дятла». Художественный фильм. **14.45, 20.15.** Мультфильм. **15.00.** Сигнал. **15.15.** Там-там новости. **15.30.** Студия «Рост». **16.00.** Трансросэфир. **16.45.** Христианская программа. **17.15.** Господа-товарищи. **17.30.** «Тропа Сергея Рахманинова». К 120-летию со дня рождения. **18.25.** Свобода на Васильевской, 13. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Санта-Барбара». 149-я серия. **20.30.** Сам себе режиссер. **21.00.** Студия «Ноте бене». **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** Программа «ЭКС». **22.40.** На сессии ВС Российской Федерации. **23.10.** Фестиваль Пост-Монтре.

ПОЛЬША-I

9.00. Здравствуйте. **10.00.** Новости. **10.10.** Мама и я. **10.25.** Дошкольники дома. **10.50.** Поговорим о детях. **11.00.** «Не так, как дома». Фильм пр-ва Италии. **12.25.** Далекие близкие. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Орфография. **14.05.** Искусство западного мира. **14.35.** Три года жизни. **14.50.** Каталог памятников. **15.05.** Не только семь чудес света. **15.30.** Театральная программа. **15.55.** Публицистическая программа. **16.30.** Сенсации XX века. **17.00.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для подростков. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.25.** «Счастье нельзя купить». Сериал пр-ва США. **19.15.** Здоровье. **19.35.** Мы и мир. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.10.** Спортивная студия. **23.00.** Репортаж. **23.30.** Песни из кабаре Ольги Липиньской. **23.45.** Новости. **00.05.** Музыкальная программа. **00.10.** «Происшествие». Фильм пр-ва Польши. **02.05.** Новый день. **02.15.** «Точка зрения». Сериал пр-ва Польши. **03.05.** Перед сном.

ПОЛЬША-II

9.00. Панорама. **9.10.** Местная программа. **9.40.** «Приключения Гукки Фина». Сериал пр-ва Японии. **10.10.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **10.35.** Мир женщин. **11.00.** Английский язык. Урок 22. **11. 30.** Немецкий язык. Урок 22. **12. 00.** Студия второй программы. **12.15.** Спортивная студия. **13.00.** Студия второй программы. **13.15.** Повторение по пожеланиям. **14.00.** Звук и тишина. **15.00.** Музыкальный сериал. **16.00.** Документальный фильм. **16.55.** Программа на вечер. **17.00.** Артист и его мир. **17.30.** Панорама. **17.40.** Спорт. **17.50.** Розыгрыш лото. **17.55.** «Приключения Гукки Фина». Сериал пр-ва Японии. **18.20.** Документальный фильм. **18.40.** «Мошенник». Документальный фильм. **19.00.** Местная программа. **19.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **20.00.** Театральная программа. **21.00.** «Звук и тишина». Документальный сериал. **21.45.** Тени жизни. **22.00.** Панорама. **22.30.** Экспресс репортеров. **23.00.** Награды американской киноакадемии. **01.00.** Панорама. **01.10.** Спортивная студия.

1, ЧАЦВЕР

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.15.** «Старадаўні рускі раманс і вальс». Фільм-канцэрт. **9.15.** «Фазаны». Кінанарыс. **9.25.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **10.15.** «Пяць зорак». Тэлегульня. **11.15.** Тры кіты. **12.00.** «Еўразія» прадстаўляе: мультфільм. **12.10.** Вечарынка. **13.10.** Рэйтынг. **13.30.** Навіны. **13.40.** «Бярозавыя галасы». Дакументальны фільм. **14.40.** «Дзіна». Мастацкі фільм. **16.05.** Беларуская літаратура. 9-ы клас. **17.10.** Для дзяцей. «Аднойчы 1-га красавіка». **17.40.** Прэм'еры кіно. (Гр.). **18.30.** Навіны Бі-бі-сі. **19.00.** Абласныя навіны. (Гр.). **19.10.** Зачытайце маё пісьмо... **19.15.** Здароўе. **19.45.** Фатаграфія 9х12. **20.15.** Служба інфармацыі Савета міністраў Рэспублікі Беларусь паведамляе... **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** «Мачаха». **22.25.** Творчае маладзежнае аб'яднанне «Крок». **23.55.** НІКа. **00.10.** На нечарговай сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — Тэлебіржа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** «Кошкин дом». Мультфильм. **8.35.** Много музыки. **9.15.** В мире животных (с сурдопереводом). **10.05, 16.45.** ... До 16 и старше. **11.50, 23.55.** Пресс-экспресс. **11.20.** «Свадьба старшего брата». Художественный фильм. **12.25.** «Утоли моя печали». **12.45.** «Жизнь сначала». Художественный фильм. **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Подарок меломану. **15.45.** «Коапп». Мультфильм. 9-10-я серии. **16.05.** Много музыки. **17.55.** Азбука собственника. **18.05.** Погода. **18.10.** Художественный фильм «Не на своем месте». («Мистер Питкин в тылу врага»). **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Лотто «миллион». **21.10.** Аншлаг, аншлаг! **23.25.** Радио-труба. **00.05.** Футбол. На пути к Уэмбли.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Время деловых людей. **7.55.** Студия «Нота бене». **8.50.** Досуг. **9.05.** Золотая шпора. **9.35.** Студия «Рост». **10.05.** Студия «Сатирикон». **11.00.** Художественный телефильм «Санта-Барбара». 149-я серия. **11.50.** «Быть утке или не быть», «Даффи-диверсант». Мультфильмы (США). **12.10.** Мы из МЭИ. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Ностальгические посиделки. **13.55.** Театральный разъезд. **14.55.** Алгоритмы. **15.25.** Там-там новости. **15.40.** Трансросэфир. **16.25.** Маленькие музыкальные вечера. **17.00.** М-трест. **17.15.** Короли смеха. **17.45.** Парламентский вестник. **18.00.** Первоапрельская премьера. **18.45.** Праздник каждый день. **19.15.** «В яблочко». Кинокомедия (США). **20.55.** Джентльмен-шоу. **21.45.** «Очокочи». Мультфильм для взрослых. **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** Клиповая аллея. **22.40.** На сессии ВС Российской Федерации. **23.15.** Телеканал «Фортуна». Шоу Филиппа Киркорова.

ПОЛЬША-I

9.00. Здравствуйте. **10.00.** Новости. **10.10.** Мама и я. **10.25.** Дошкольники дома. **10.50.** Поговорим о детях. **11.00.** «Коджак». Сериал пр-ва США. **11.50.** Публицистическая программа. **12.30.** Военно-документальная программа. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.50.** «Река». Документальный фильм. **14.45.** Приключения с Колумбом. **15.15.** Не только динозавры. **15.30.** Вокруг света. **16.00.** Животные мира. **16.35.** Мы взрослые. **17.00.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для молодежи. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** «Клиника в Шварцвальде». Сериал пр-ва Германии. **19.10.** Католический жунал. **19.30.** Домашний юрист. **19.40.** Сатирическая программа. **20.00.** Музыкальный ящик. **20.10.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.10.** «Коджак». Сериал пр-ва США. **22.05.** Только в первой программе. **23.15.** Пегас. **23.45.** Новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.10.** Водка, разреши жить... **00.50.** Итальянский язык. Урок 24. **00. 55.** Новый день. **01.05.** Это люблю. **02.15.** «Анатомия любви». Фильм пр-ва Польши. **03.40.** Перед сном.

ПОЛЬША-II

9.00. Панорама. **9.10.** Местная программа. **9.40.** Жизнь в зоопарке. **10.00.** Трансляция заседания сейма. **16.55.** Приветствие. **17.00.** Большой мяч. **17.30.** Панорама. **17.40.** Английский язык в науке и технике. **17.55.** Жизнь в зоопарке. **18.20.** Улыбнись? **18.50.** Публицистическая программа. **19.00.** Местная программа. **19.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **19.55.** Налоги. **20.00.** Улыбнись? **20.15.** Артистическая программа. **21.00.** Песни ночи. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.45.** Колесо фортуны. **23.15.** «Фаренгейт 451». Фильм пр-ва Англии. **01.00.** Панорама. **01.10.** Джаз-программа.

2, ПЯТНІЦА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.15.** «Адзін на ўсіх». Фільм-канцэрт. **9.00.** Беларуская літаратура. 9-ы клас. **9.30.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **10.20.** Здароўе. **10.50.** «Гаспадар». Колькі каштуе ідэя? **11.30.** «Ачаг». Тэлефільм. **12.05.** «Развараная кола». Мастацкі фільм. **13.30.** Навіны. **13.40.** «Іншыя і Сталін». Дакументальны фільм. **15.00.** Канцэрт-вальс. **15.35.** Кінастальгія. «Цыган». **17.00.** «Прыгоды капітана Урунгеля». Мультфільм. **17.10.** «Для школьнікаў». Скарбы беларускай гісторыі. **18.00.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **18.20.** «Толькі па пятніцах». Інфармацыйна-публіцыстычная праграма. (Гр.). **19.00.** Абласныя навіны. (Магілёў). **19.10.** «1308». Конкурс песні. **19.40.** Гаворым па-беларуску. **19.55.** Трэйці тайм. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** «У крайнім выпадку я табе нічога не скажу». Мастацкі фільм (Італія). **23.20.** «Еўразія» прадстаўляе: мультфільм. **23.30.** НІКа. **23.45.** На нечарговай сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — Тэлебіржа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20, 15.30.** Художественный фильм «Волшебное яблоко». **9.40.** «Утро туманное». Концерт. **10.00.** Клуб путешественников (с сурдопереводом). **10.50, 01.15.** Пресс-экспресс. **11.20, 18.00.** Америка с М. Таратутой. **11.50.** А. Лурье. Маленькая часовня. **12.10.** «Родственники». Фильм-спектакль. **14.25.** Бридж. **14.50.** Бизнес-класс. **15.05.** Блокнот. **15.10.** Премьера документального фильма «Атарская лука». **16.50.** Дело. **17.55.** Погода. **17.30.** Человек и закон. **18.30.** Поле чудес. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Человек недели. **20.55.** В клубе детективов. Премьера художественного фильма «Как братья». **22.25.** ВИД представляет: Политбюро, Музобоз, Автошоу, Площадка обоза.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Время деловых людей. **7.55.** Белая ворона. **8.40.** Досуг. **8.55.** «Мы только знакомы...». Фильм-концерт. **9.35.** Аляска-Сибирь (Алсиб): небо одно на всех. **10.20.** Джентльмен-шоу. **11.10.** «В яблочко». Художественный фильм. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Ижица. **13.55.** Дом друзей. **14.55.** Короли смеха. **15.00.** Телебиржа. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Студия «Рост». **16.15.** Трансросэфир. **16.45.** Большой круг. **17.00.** Дисней по пятницам. «Сослан на планету Земля». Художественный фильм. 4-я серия. **17.50.** У порога согласия. **18.35.** «Кафе Порки». Мультфильм (США). **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Хроно. **19.55.** «К-2» представляет: «Оскар-93». **21.40.** Антракт. **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** Давайте разберемся. **22.40.** На сессии ВС Российской Федерации. **23.10.** Вечерний салон.

ПОЛЬША-I

9.00. Здравствуйте. **10.00.** Новости. **10.10.** Мама и я. **10.20.** Телеконцерт пожеланий. **11.00.** «Капитал». Фильм пр-ва Польши. **12.45.** Четверть часа на экране. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Только у нас. **13.55.** Тема дня. **14.00.** Интеграция. **14.30.** Документальный сериал. **14.55.** Люди и законы. **15.10.** Телепластикон. **15.30.** Другой документ. **16.00.** Евротуристика. **16.15.** Такая жизнь. **16.35.** Если не Оксфорд, то что? **16.55.** Какая школа? **17.00.** Программа на вечер. **17.05.** Для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Документальный фильм. **19.05.** Каждый имеет право. **19.25.** Свидание «в темную». **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.10.** «Капитал». Фильм пр-ва Польши. **23.00.** Репортер. **23.45.** Вечерние новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.10.** Документальный сериал. **01.05.** Концерт. **02.00.** Программа французского телевидения. **02.50.** Новый день. **03.00.** «Проблема профессора Челавы». Фильм пр-ва Польши. **04.00.** Перед сном.

ПОЛЬША-II

9.00. Панорама. **9.10.** Местная программа. **9.40.** Мультфильм. **10.00.** Трансляция заседания сейма. **16.55.** Приветствие. **17.00.** Программа для молодежи. **17.30.** Панорама. **17.40.** Спорт. **17.55.** Мультсериал. **18.25.** «Кэт и Алли». Сериал пр-ва США. **18.50.** Стиль в моде. **19.00.** Местная программа. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.45.** Колесо фортуны. **23.15.** Художественный фильм. **01.35.** Телетеатр. С. Дайн. «Посланец смерти».

3, СУБОТА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.15.** «У крайнім выпадку я табе нічога не скажу». Мастацкі фільм. (Італія). **10.00.** Паказвае Віцебск. **11.00.** Тыдзень планеты. **11.15.** «Еўразія» прадстаўляе: мультфільм. **11.25.** «Гартэнзіі ў Парыжы». Спектакль. **13.45.** Урокі здароўя. **14.10.** Дзяржаўны мастацкі музей Беларусі. Перадача 2-я. **14.30.** Для дзяцей. «Сем колераў радасці». **15.05.** Сустрэча для вас. **15.55.** Хрысціянская праграма. **16.30.** Канцэрт ансамбля народнай музыкі «Бяседа». **16.55.** Паэтычная гасцёўня. **17.15.** На крылах кажана. **18.15.** «Я ўспамінаю спакваля сябе самога...» Тэленарыс. **18.45.** Творчы вечар заслужанага артыста Беларусі, лаўрэата міжнародных конкурсаў В. Кучынскага. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.35.** Мастацкі фільм. «Студэнтка». **23.15.** НІКа. **23.30.** Відзьма-нявідзьма.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.15, 14.00, 20.00, 23.00. Новости. **6.35.** Утренняя гимнастика. **6.45.** Пресс-экспресс. **6.55.** Субботнее утро делового человека. **7.40.** Спорт-шанс. **8.10.** Погода. **8.15.** «Марафон-15» — малышам. **8.40.** Эльдорадо. **9.10.** Автограф по субботам. **9.40.** Скан — может все. **10.05.** О вкусной и здоровой пище (семейный обед в интерьере). Часть 1-я скоромная. **10.30.** Книжный двор. **11.10.** Музыкальный киоск. **11.40.** Премьера документального фильма «Красный космос». Фильм 8-й. **12.10.** Фильмы нашей памяти. «Неоконченная повесть». **14.25.** Азбука собственника. **14.35.** SOS. **15.10.** Поклон Сергею Рахманинову. **15.25.** Билл Клинтон и другие. **16.05.** Спортивная программа ультра-си. **17.05.** Красный квадрат. **17.45.** Счастливый случай. **18.45.** Премьера художественного фильма «Песня Викки». **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Премьера художественного фильма «Кентервильское привидение». 2-я серия. **21.30.** «Белоснежка и семь гномов». Эльдар Рязанов беседует с Владиславом Листьевым. **22.10.** Любовь с первого взгляда. **22.50.** «Картинки по старинке». Мультфильм для взрослых. **23.20.** Погода. **23.25.** Художественный фильм «Очки в золотой оправе» (Италия, Франция, Югославия).

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Свой взгляд на мир. **7.50.** Параллельные миры. **8.20.** Студия «Рост». **8.50.** Козырная дама. **9.20.** Лясы. **9.50.** Правдашная высота Леонарда Лавлинского. **10.20.** Хозяин. **11.05.** Кинотеатр повторного фильма. «А если это любовь?». **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.20.** Пилигрим. **14.05.** Премьера документального фильма «Мучкап: штат Тамбов». **14.35.** Карьера. **15.35.** «К-2» представляет» звезды Америки. **16.05.** Футбол без границ. **17.00.** Театральный разъезд. **18.00.** Парламентский вестник. **18.15.** Устами младенца. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Довели демократы страну Америку... **20.25.** Солнечный день в конце лета. **21.00.** Контрасты. **21.40.** Репортер. **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **22.30.** Программа «А». **23.30.** Премьера телеэкрана. «Муж и дочь Тамары Александровны».

ПОЛЬША-I

8.25. Программа дня. **8.30.** Информационно-хозяйственный журнал. **9.35.** Все об огороде. **10.00.** Новости. **10.10.** «Зерно». Программа католической редакции для детей. **10.35.** Программа для детей и молодежи. **11.50.** Английский язык для детей. **12.00.** Документальный фильм. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа о семье. **13.40.** Звериная одиссея. **14.30.** «60/90». Тележурнал. **15.00.** Мультфильмы У. Диснея. **16.20.** Телетеатр. **17.15.** Развлекательная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.25.** Сериал пр-ва Англии. **19.20.** Музыкальная программа. **20.00.** Детский журнал. **20.10.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Польские зоопарки. **21.30.** «Взвод». Фильм пр-ва США. **23.25.** Концерт. **00.10.** Новости. **00.20.** Спортивная суббота. **00.45.** Ночное кино. «Взрыв». Фильм пр-ва США. **02.30.** Новый день. **02.40.** Развлекательная программа. **03.10.** «СОС». Сериал пр-ва Польши. **04.05.** Программа кабаре

ПОЛЬША-II

8.30. Стиль жизни. **9.00.** Панорама. **9.05.** Программа для детей. **10.05.** «Такие однокие». Программа для глухонемых. **10.25.** Приветствие. **10.30.** Докментальный фильм. **11.10.** Развлекательная программа. **11.50.** Развлекательная программа. **12.45.** Молодежная киноакадемия. **13.20.** Репортаж с бала. **14.00.** Развлекательная программа. **14.30.** Домашний врач. **15.00.** Польские фамилии. **15.30.** Спортивная программа. **16.20.** Животные мира. **16.55** Развлекательная программа. **17.25.** Розыршы лото. **17.30.** Панорама. **17.40.** Программа на вечер. **17.45.** «Полный дом». Сериал пр-ва США. **18.10.** Развлекательная программа. **19.00.** Местная программа. **19.30.** Программа для детей. **19.35.** Академия польского кино. **21.00.** День театра. **21.25.** Большой спорт. **22.00.** Панорама. **22.30.** Слово на воскресенье. **22.35.** Музыкальный журнал. **23.15.** Развлекательная программа. **23.45.** «Ашенден». Сериал пр-ва Англии. **01.00.** Панорама. **01.10.** Концерт.

4, НЯДЗЕЛЯ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.15.** Слова да чалавека. **8.45.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **9.35.** Для школьнікаў. **10.35.** Футбол. Чэмпіянат Беларусі. «Данама» (Мінск) — «Металург» (Маладзечна). **12.05.** Клуб «Гаў-гаў». **12.30.** Творчае маладзёжнае аб'яднанне «Крок». **14.30.** «Прыгода ў каралеўстве». Мультфільм. 9-я серыя. **15.05.** «Кінаэкран-93». Красавік. **16.20.** Таямніца. **16.50.** Топ-агент. **17.20.** «Край». Саламея Русецкая. Лекарка з Навагрудка. **18.00.** [illegible] **19.35.** Панарама. **20.05.** Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Дынама» (Мінск) — «Неман» (Гродна). 3-ці перыяд. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Каскад. **21.20.** Мастацкі фільм «І як Ікар» (Францыя). **23.25.** «Еўразія» прадстаўляе: мультфільм. **23.35.** МТУ на Беларусі.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.20, 14.20, 17.45, 23.00. Новости. **6.35.** Утренняя гимнастика. **6.45.** Тираж «Спортлото». **7.00.** Час силы духа. **8.00.** Центр. **8.30.** «С утра пораньше». Премьера мультфильма «Денвер — последний из динозавров» (Франция). **9.00.** Пока все дома. **9.35.** Утренняя звезда. **10.20.** О вкусной и здоровой пище (семейный обед в интерьере). Часть 2-я вегетарианская. **10.45.** Под знаком Пи. **11.35.** Премьера фильма для детей «Приключения Черного красавчика». **12.00.** Новое поколение выбирает. **12.50.** Премьера мультфильма «Пиф и Геркулес». **13.00.** Премьера документального фильма «Подводная одиссея команды Кусто». **14.20.** Диалог в прямом эфире. **15.00.** Клуб путешественников. **15.50.** Премьера мультфильмов: «Каспер и его друзья» (Англия), «Настоящие охотники за привидениями» (США). **16.50.** Панорама. **17.30.** Телелоция. **18.00.** Большой театр. Передача 3-я. **18.55.** Погода. **19.00.** КВН-93. **21.00.** Итоги. **21.45.** Спортивный уик-энд. **22.00.** Ныне. **23.25.** Телешоу «50х50».

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.30.** Баскетбольное обозрение. **8.00.** Мы из МЭИ. **8.30.** Студия «Рост». **9.00.** Телекроссворд. **9.30.** Если вам за... **10.00.** Аты-баты... **10.30.** Кипрас Мажейка. **11.00.** Час фортуны. **12.00.** «Давай присядем и поговорим». Русские и цыганские романсы. **12.25.** «Пособие для новобранцев», «Кафе Порки». Мультфильмы (США). **12.40.** Шесть соток. **13.20.** Не вырубить... **13.35.** Лучшие игры НБА. **14.35.** Кабачок на Тверской. **15.20.** Познер и Донахью. **15.50.** В мире животных. **16.50.** Волшебный мир Диснея. **17.45.** Великие цирки мира. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Премьера музыкаьного телефильма. «92-й год: журнал «Биллборд» представляет...» **20.25.** Кино в апреле. **20.40.** Наш человек из Мекленбурга. **21.25.** У Ксюши. **22.20.** Звезды говорят. **22.25.** Спортивная карусель. **23.20.** «Господин оформитель». Художественный фильм.

ПОЛЬША-I

7.55. Программа дня. **8.00.** Подводная одиссея. **8.45.** Сельское хозяйство в мире. **8.55.** Сельскохозяйственная программа. **9.45.** Польские зоопарки. **10.00.** Фильм для детей. **10.25.** Телеутро. **10.50.** «Дети с улицы Деграсси». Сериал пр-ва Канады. **11.15.** Английский язык для детей. **11.25.** Документальный сериал. **12.20.** «Море». Тележурнал. **12.40.** «Неделя». Сельскохозяйственный журнал. **13.25.** Телеконцерт пожеланий. **13.55.** Музыкальный ящик. **14.40.** С камерой среди зверей. **15.00.** Фильм о природе. **16.30.** Сто вопросов. **17.15.** Развлекательная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.30.** «Династия». Серия 183. **19.20.** 7 дней — мир. **19.50.** Развлекательная программа. **20.00.** Вечеринка. Муьтфильмы У. Диснея. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.10.** «Хроника молодого Джо». Сериал пр-ва США. **22.05.** Развлекательная программа. **22.50.** Спортивная студия. **23.35.** Вечер в театре. **00.05.** В старом кино. «Король в Нью-Йорке». **01.50.** Новый день. **02.00.** Программа кабаре. **03.00.** «Проклятый двор». Сериал пр-ва Польши. **04.00.** Музыкальная программа.

ПОЛЬША-II

8.30. Обзор событий недели. (Для глухих). **9.00.** Мультфильм. **9.25.** Фильм для глухих. **10.15.** Слово на воскресенье. (Для глухих). **10.20.** Приветствие. **10.30.** Местная программа. **11.30.** Трижды искусство. **12.00.** Утро симфонической музыки. **13.00.** «Семейный бумеранг». Сериал пр-ва Австралии. **13.45.** Краковские легенды. **14.00.** Путешествие во времени и пространстве. **15.10.** Животные вокруг нас. **16.00.** События недели. **16.30.** Час с Ханной Барбарой. **17.25.** Программа дня. **17.30.** Панорама. **17.40.** «Чудесные годы». Сериал пр-ва США. **18.10.** Репортаж. **18.55.** Кинофестиваль. **19.20.** Картины, рисунки, фотографии. **19.30.** Программа для детей. **19.35.** Художественный фильм. **21.10.** Телеконференция. **22.00.** Панорама. **22.35.** Колесо фортуны. Телетурнир. **23.10.** Сатирические стихи. **23.50.** Концерт. **01.00.** Панорама.

Восьмая старонка

237-я крама

Менавіта 237-й па ліку сярод гарадзенскіх магазінаў рознай формы ўласнасьці (апроч 140 дзяржаўных) стала ювелірная крама «Сьвяты Георг», якая адчынілася ў сакавіку на вул. Маркса. Новая крама належыць фірме «Сапфір» (дырэктар спн. Г. Арцыменя), якая, ў сваю чаргу, зьяўляецца філіяй Маскоўска-Іркуцкага гандлёвага дому (кіраўнік сп. Г. Хацянкоў).

Спадар Хацянкоў на адкрыцьці сказаў аб тым, што апроч чыста дзелавых інтарэсаў ім кіруюць патрыятычныя пачуцьці: хочацца спрыяць землякам у разьвіцьці гандлю. І сапраўды, у апошнія часы залатыя вырабы да нас зусім амаль перасталі паступаць. Цікава будзе заценіць, што маскоўскі госьць па прафэсіі — журналіст, працаваў раней спачатку ў Беларускім тэлеграфным агенцтве, а потым у ТАСС.

Чырвоную стужку перарэзаў старшыня гарвыканкама С. Домаш.

«Сьвяты Георг» быў асьвечаны і засьцеражоны малітвай ад крадзежнікаў паводле праваслаўнага абраду. Апроч Ваўкавыскага і Гарадзенскага япіскапа Валяньціна на цырымоніі адкрыцьця прысутнічаў Гарадзенскі біскуп Ал-р Кашкевіч. Дарэчы сказаць, фірмай «Сапфір» зроблены ахвяраваньні гарадзкому цэнтру па рэабілітацыі дзяцей-інвалідаў, а таксама Гарадзенскаму праваслаўнаму жаночаму кляштару.

У чым жа карысьць новай крамы для жыхароў горада? Па-першае, ў нас з'явіўся яшчэ адзін добры прыгожы магазін, па-другое, гарадзкая скарбніца будзе атрымліваць падаткі ад продажу дарагіх рэчаў, а пагатоў у планах Гандлёвага дому — стварэньне ювелірнай майстэрні або нават невялікай фабрыкі. А ў рэшце рэшт прыгожым гарадзянкам патрэбна ня толькі каўбаса, але й кветкі, а таксама прыгожыя аздобы. Яны гэтага вартыя.

Фатаграфаваў А. ПЕРАХОД. (ас.)

Крымінальная хроніка

За мінулы тыдзень на тэрыторыі вобласьці зарэгістравана 138 злачынстваў і здарэньняў, з іх адно забойства, 15 цяжкіх цялесных пашкоджаньняў, у тым ліку 2 з лятальным зыходам, 2 разбоі, 4 рабаўніцтвы, 32 крадзяжы дзяржаўнай і 38 асабістай маёмасьці. Загінула 6 чалавек.

ЗЛАЧЫНСТВЫ

Увечары 20 сакавіка ў Горадні каля ўвахода на стадыён «Чырвоны сьцяг» затрымана пяцёра рэкеціраў, якія вымагалі 500 тысяч рублёў у работніка малога прадпрыемства. Трох гарадзенцаў і двох каўказцаў. Сярэдні ўзрост злачынцаў — 22 гады.

Уначы 21 сакавіка з склада Зэльвенскага райспажыўсаюза, які не ахоўваецца, зьдзейснены крадзёж 138 бутэлек сьпірта «Раяль», 40 бутэлек гарэлкі «Руская», 53 — лікёра «Чын-чын», 22 — каньяка «Напалеон» і 1160 плітак шакаладу — усяго коштам 1 000 000 рублёў.

НА ПАМЕЖЖЫ

19 сакавіка на КПП «Ашмяны» былі спынены дзьве аўтамашыны КАМАЗ, на якіх вывозілі ў Летуву 6 тон нержавейнай сталі.

У той самы дзень на гэтым жа КПП затрыманы МАЗ з 1,5 тоны меднага лому. А на станцыі Парэчча пры пасадцы ў цягнік Вільня — Друскенікі затрыманы жыхар Летувы, які вывозіў 3180 курыных яек.

Праз дзень на КПП Прывалкі канфіскавана 132 мяшкі цукру, якія перавозіў зноў жа грамадзянін Летувы.

ЗДАРЭНЬНІ

Позна ўначы 19 сакавіка 20-гадовы жыхар г. Смаргоні выехаў на асабістым аўтамабілі ЗАЗ на чыгуначны пераезд, дзе сутыкнуўся з грузавым цягнікам Маладэчна — Вільня, ад атрыманых траўмаў вадзіцель «Запарожца» на месцы памёр.

Г. СЫСОЙ.

За мяжу лепей ехаць з ваўчарам

Да нядаўняга часу аматары індывідуальнага турызму зьвярталіся ў турыстычнае агенцтва і набывалі недарагі — ўсяго за 750 рублёў — ваўчар. Але ў сакавіку падаражэлі паслугі амаль усіх турцэнтраў, бо АВІРы ў 6 разоў узьнялі цану за афармленьне выязных дакумэнтаў. Чэргі жадаючых значна скараціліся, бо ня кожны здолее заплаціць за ваўчар каля чатырох тысяч рублёў і некалькі даляраў.

Днямі ў Горадні адбыўся агульны сход кіраўнікоў турцэнтраў, на якім былі вызначаны далейшыя накірункі працы.

Цяпер кошт звычайнага ваўчара ў Горадні будзе 2400 рублёў, паскораны ваўчар дасягнуў цаны трох тысяч. Каб атрымаць запрашэньне на паездку ў Польшчу, нашаму грамадзяніну з уласнай кішэні неабходна выдаткаваць 50 000 злотых ды яшчэ аплаціць усе выдаткі па афармленьню дакумэнтаў у сябе дома.

Г. АСТРОЎСКІ.

Крымскія яблыкі

Апошнія два тыдні на Гарадзенскім торжышчы амаль без асаблівых зьмяненьняў. Праўда, цэны, як і заўсёды, незаўважна, не на шмат, але падняліся.

Як ніколі, кідаюцца ў вочы шматлікія гандляры алеем з Украіны. Яны прывезьлі свой тавар з Крывога Рогу. У такі далёкі шлях іх прымушае выбірацца непамерная дарагавізна на прадукты харчаваньня ў сябе дома. Мала таго, што цэны на Украіне ў два-тры разы вышэйшыя, людзі ўвогуле даўно забыліся, калі бачылі малако, кефір, масла, сьмятану, сыры і іншыя прадукты.

А самы прыгожы і смачны тавар у мін[illegible] выхадныя на [illegible] — крымскія яблыкі. Вялікія, [illegible] з жоўц[illegible], напоўненыя паўднёвым сонейкам і быццам толькі ўчора зьнятыя з дрэва, яны больш чым на сотню рублёў каштавалі за мясцовыя гатункі. Праўда, маладая гандлярка не вельмі разумела мову пакупнікоў, якія толькі і пыталі: «По іля?..» На што ў адказ ім яна на пальцах паказвала —350...

Цэны на некаторыя тавары на Гарадзенскім торжышчы у мінулыя выхадныя:

Сьвініна, 1 кг — ад 400 да 2000 руб.
Бараніна, 1 кг — ад 750 да 800 руб.
Цяляціна, 1 кг — ад 700 да 800 руб.
Вэнджаніна, 1 кг — ад 1800 да 2500 руб.
Шынка собская, 1 кг — ад 1000 да 1200 руб.
Яйкі, 1 дзесятак — 180—200 руб.
Курыца, 1 шт — 1800—2500 руб.
Масла сьметанковае, 250 г —250 руб.
Морква, 1 кг — 180 руб.
Цыбуля, 1 кг — 45—50 руб.
Бульба, 1 кг — 30—35 руб.
Яблыкі, 1 кг — 150—200 руб.
Сала салёнае, собскае, 1 кг —480—500 руб.
Сыр «Расейскі», 1 кг — 900—1000 руб.
Дрожджы, 1 кг — 250 руб.
Сьмятана, 1 кг — 300 руб.
Мёд, 1 кг — 1000—1200 руб.
Агуркі, 1 кг — 350—360 руб.
Капуста, 1 кг — 150 руб.
Лімоны, 1 шт.— ад 100 да 200 руб.
Апельсіны, 1 кг — 650 руб.
Мандарыны, 1 кг — 700 руб.
Бананы, 1 шт.— 180 руб.
Ружы, 1 шт,— ад 100 да 300 руб.
Гарэлка, 1 бут.— 500—550 руб.
Даляр ЗША — 760 — 765 руб.

М. ЖЫЛЕЎСКАЯ.

КАЛІНОЎЦЫ ПАШЫРАЮЦЬ ШЭРАГІ

13 сакавіка на Гарадзенскім аўтавакзале адбылася акцыя-пікет грамадзка-палітычнага аб'яднаньня імя К. Каліноўскага. Пікетчыкі пад бел-чырвона-белымі сьцягамі трымалі некалькі плакатаў з надпісамі: «Студэнт! Шануй і абараняй Беларусь!», «ПКБ, КПБ, ЛКСМБ — гэта зборня «чырвона-карычневых», «Беларускі вайсковец павінен служыць на роднай Бацькаўшчыне».

Пікетчыкі вялі тлумачальныя гутаркі з людзьмі аб эканамічнай і палітычнай сітуацыі на Беларусі. Папярэджвалі аб небясьпечнасьці адраджэньня партыі камуністых. Запісвалі жадаючых да сваёй суполкі.

Дарэчы, за час пікетаваньня на аўтавакзале больш 30 грамадзян запісаліся ў грамадзка-палітычную суполку імя К. Каліноўскага.

Г. КАСЬЯНОВІЧ.

Гараскоп і здароўе

(Працяг. Пачатак у №№ 4, 5)

СТРАЛЕЦ. Рухомы знак, кіруе клубамі. Практыкаваньні для ўмацаваньня здароўя, актыўны адпачынак, язда вярхом на кані, прагулка на роварэ і розныя іншыя віды спорту — найлепшы сродак для падтрыманьня арганізма ў належным стане. Вельмі значна прытрымлівацца ва ўсім памяркоўнасьці, паколькі гэты знак заўсёды схільны да зьмены актыўнасьці, усё ім робіцца занадта хутка і ў дзеяньні ўкладваецца намаганьняў значна больш, чым патрэбна. Усё павінна рабіцца спакойна, звышнамаганьняў трэба пазьбягаць. Калі здароўе ўжо парушана, доўгі шпацыр дапаможа лепей за лекі, у той час, калі літаратура ўзвышанага філасофскага характару будзе спрыяць розуму.

Людзі з гэтым знакам павінны быць асьцярожнымі, каб пазьбегнуць няшчасных выпадкаў, раненьняў і пашкоджаньняў, а таксама ўкусаў і ўдараў капытамі ад жывёл, асабліва коней. Кроў неабходна трымаць чыстай.

КАЗЯРОГ. Слабы знак, кіруе каменьнямі і скурай. Магчыма небясьпека дэпрэсіі і мэланхоліі: трэба абавязкова пазьбягаць зьніжэньня духу, смутку, незадавальненьня, падазронасьці, адмоўных ураджаньняў і г. д. Абавязкова трэба пазьбягаць пераахаладжваньняў і прастуды. Патрабуецца вострая і ўзбуджальная страва і саладавыя напоі (піва і г. д.) у невялікай колькасьці.

Вясёлыя кампаніі, блізкае па духу асяроддзе, значная колькасьць фізічных практыкаваньняў — усё гэта найперш неабходна для падтрыманьня арганізма ў добрым стане. Неабходна асьцярожна абыходзіцца са скурай і пазьбягаць ўжываньня касмэтыкі, так як магчымы пашкоджаньні, а таксама раздражэньні скуры алергічнага характару.

ВАДАЛЕЙ. Кіруе крывёй і шчыкалаткамі, а таксама злучаны з жыцьцёвай сілай розуму. Таму вельмі значна, каб розум быў вольны ад трывог і турбот. Кроў неабходна ўтрымваць у добрым стане. Шмат сьвежага паветра, гарманічнае асяроддзе, рэгулярныя, але памяркоўныя разумовыя практыкаваньні — вось гэта найбольш неабходна для падтрыманьня арганізму ў добрым стане. Неабходна пільна сачыць за станам зроку, бо вочы вельмі адчувальныя і іх трэба адразу правяраць пры любым захворваньні, паколькі хваробы гэтага знаку, як правіла, зацяжныя і, магчыма, хранічныя.

РЫБЫ. Рухомы знак, кіруе ступамі. Празьмерныя хваляваньні і турботы паслабляюць арганізм і наблыжаюць да функцыянальных захворваньняў; асабліва неабходна асьцерагацца прастуды праз ногі. Памяркоўнасьць і асабістая чысьціня — самае галоўнае для гэтага знака. Патрабуецца асьцярожнасьць у дыеце, так як могуць быць складанасьці ад ужываньня залішняй колькасьці вадкасьці. Абавязкова пазьбягайце ап'яняючых і ўзбуджаючых напіткаў. Гэты знак, акрамя ўсяго, мае схільнасьць да інфэкцыйных захворваньняў. Таму пад час эпідэмій неабходна асаблівa ўважліва сачыць за станам крыві.

Галоўны недахоп гэтага знака — забывацца і быць бесклапотным. Схільнасьць турбавацца аб асабістым камфорце можа стаць прычынай захворваньняў.

Падрыхтаваў А. КАНДРАШОЎ.

«ПАГОНЯ»

Рэдактар С. АСТРАЎЦОЎ

Заснавальнік — культурна-асьветніцкі фонд «Бацькаўшчына».
Адрас рэдакцыі: 230023, г. Горадня, вул. Дамініканская, 1.
Тэлефоны: 45-29-96, 45-41-83.
Газэта выдаецца штодватыдні па пятніцах.
Індэкс 63124. Ліцэнзія № 465.
Фотанабор, афсэтны друк.
Гарадзенская вабласная ўзбуйненая друкарня: 230003, г. Горадня, вул. Палііграфістаў, 4.
Тыраж 2450 паасобнікаў. Заява № **1640**
Нумар падпісаны да друку 25 сакавіка 1993 года.